

TALLINNA TEHNIIKAÜLIKOO
INSENERITEADUSKOND
Ehituse- ja arhitektuuri instituut

**KUUSALU PEATÄNAVA
MAASTIKUARHITEKTUURNE LAHENDUS**

**LANDSCAPE ARCHITECTURAL
SOLUTION OF KUUSALU'S MAIN STREET
BAKALAUREUSETÖÖ**

Üliõpilane: Triinu Tomingas

Üliõpilaskood: 179147EABB

Juhendaja: .....
/nimi, amet/

(Tiitellehe pöördel)

AUTORIDEKLARATSIOON

Olen koostanud lõputöö iseseisvalt.

Lõputöö alusel ei ole varem kutse- või teaduskraadi või inseneridiplomit taotletud. Kõik töö koostamisel kasutatud teiste autorite tööd, olulised seisukohad, kirjandusallikatest ja mujalt päritnevad andmed on viidatud.

“.....” 2021

Autor: .....

/ allkiri /

Töö vastab bakalaureusetöö esitatud nõuetele

“.....” 2021

Juhendaja: .....

/ allkiri /

Kaitsmisele lubatud

“.....” 2021

Kaitsmiskomisjoni esimees .....

/ nimi ja allkiri /

SISUKORD

EESSÕNA.....	5
SISSEJUHATUS.....	6
Lähteülesanne.....	7
Metodoloogia	8
PLANEERINGUALA KIRJELDUS JA ANALÜÜS.....	9
Asukoht.....	9
Kuusalu alevi ajalooline kujunemine.....	10
Sotsiaalne ülevaade.....	17
Kohalik kogukond, kultuurielu	18
Kohalike küsitluse tulemused	19
Kontaktalad ja Ligipääsetavus.....	19
K. Lynch'i analüüs.....	21
Katendid ja Haljastus	25
Reljeef, mullastik	27
Müra	28
Kliima.....	28
TEOREETILINE OSA	30
Näiteobjektid Eestist ja maailmast	30
Lihula peatänav Tallinna maantee	30
Elva peatänav Kesk tänav	32
Bahnhofplatz, Wittstock Kirde-Saksamaal.....	33
Saksamaal Stuttgartis B14 maantee	34
Järeldused.....	35
KONTSEPTSIOON.....	36
Lahenduse kirjeldus.....	36
Tsoneerimine ja funktsioonid.....	36
Kirikuesine plats ja mänguväljak	37
Kunstidekooli esine olemiseala.....	37
Virgestusala	37

Keskväljak	37
Teed ja valgustus	37
Haljastus	38
KOKKUVÕTE.....	39
SUMMARY.....	39
KASUTATUD KIRJANDUSE LOETELU	41
LISAD	42
Arengukavad.....	42
Päikese tõus ja loojumine	44
Muinsuskaitsealused objektid	45
Looduskaitsealused objektid	47
Ajaloolised kaardid	48
Ajaloolised fotod.....	51
Kohalike küsitluse tulemused	56
Puittaimestiku üldandmed.....	58
Väikevormid	65
Mänguvahendid	66
1-4 aastastele	66
4-8 aastastele	68
Vanematele kui 8 aastatele	70
Virgestusvahendid	72
Lisatav haljastus	74
Maketi pildid.....	76
Graafilise materjali loetelu.....	77
Dendroloogilise inventuur 1:1000.....	77
Asendiplaaniline lahendus 1:1000	77
Kiriku esine ja mänguväljak 1:300.....	77
Kunstidekooli esine 1:100.....	77
Virgestusala ja keskväljak 1:300	77
Läbilõige tänavast 1:50.....	77
Kiik 1:20.....	77

EESSÕNA

Käesolev bakalaureusetöö „Kuusalu peatänava maastikuarhitektuurne lahendus” on koostatud Tallinna Tehnikaülikooli inseneriteaduskonna maastikuarhitektuuri eriala bakalaureuseõppesse raames.

Lõputöö teema sõnastati autori algatusel. Autori esivanemad on läbi sajandite Kuusalu kandist pärit, mis oligi innustuseks valida Kuusalu lõputöö teemaks. Töö analüüsib alevit ja planeeringuala ning pakub lahenduse Kuusalu tee peatänavaks kujundamiseks. Töö eesmärgiks on muuta alev paremaks elukeskkonnaks. Töö koostati Kuusalu vallas, kus koguti ka töö koostamiseks vajalikud andmed.

Erilised tänusõnad lõputöö juhendajatele Kristi Grišakovile ja Tiina Tuulikule, kes olid suureks abiks ja toeks.

Võtmesõnad: Kuusalu, peatänav, maastikuarhitektuur, bakalaureusetöö

SISSEJUHATUS

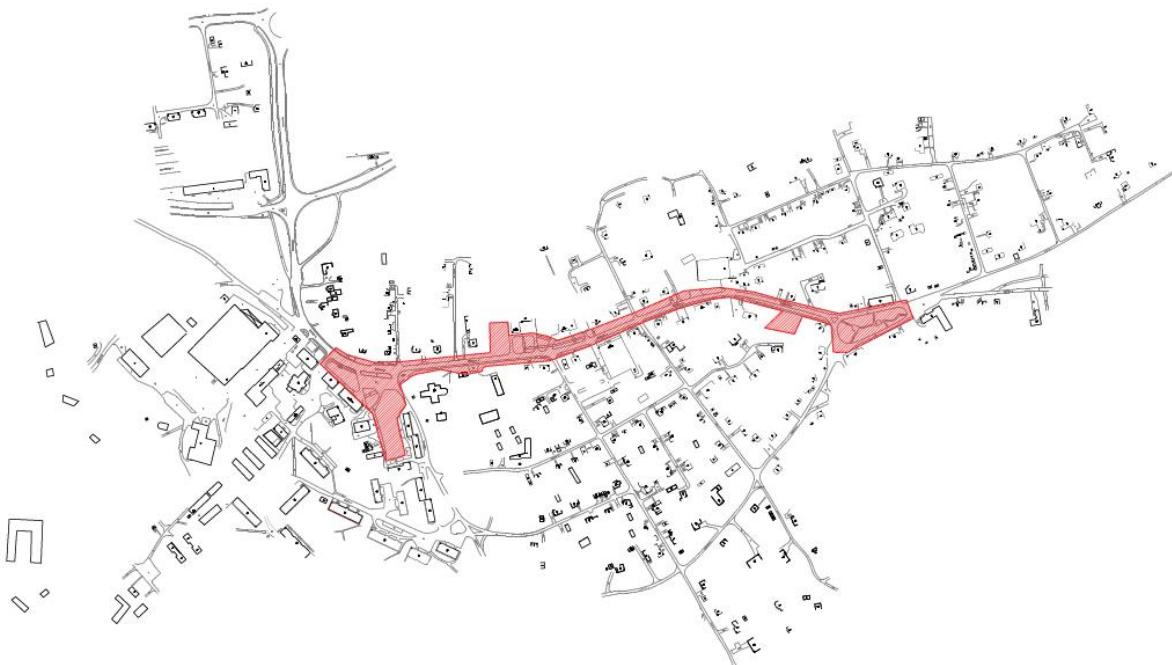
Käesolevas töös käsitletakse Kuusalu alevi kõige suurema ja olulisema tänavava peatänavaks kujunemist. Eesmärgiks on uurida Kuusalu ajalugu ja selle ruumilist struktuuri, leides kohad, mis vajavad probleemide lahendamist. Seejärels koostada Kuusalu peatänava planeeringulahendus. Lahenduse eesmärgiks on muuta tänav inimestele meeldivaks kohaks, kus oleks ruumi erinevatel vanuserühmas inimestel mitmekesiselt aega veeta ja ruumist osa saada.

Kuusalu alev hakkas arenema ja moodustuma 1920. aastate paiku. Järgmine hoogsamalt arenemise ja laienemise etapp oli 1960. aastate lõpus, kui hakati ehitama kortermaju tehasetöölistele. Tänapäevalgi on jätkuvalt kompaktne ja rahulik alev ning selle ümbrus olnud elukohavalikuks paljudele inimestele, sest meri ja mets on lächedal ning ka pealinna lähedus on oluline oma koolide ja töökohtadega. Kuusalu alev on valla keskus ning on tegemist atraktiivse kohaga, kus liigub igapävaselt palju inimesi. Kuusalu tee on alevi suurim ja oluliseim tänav, mille ümber on enamik teenustest ning asutustest.

Peatänava läbimõeldud arendamisel oleks suur potentsiaal muuta Kuusalu alev paremaks elukeskkonnaks.

Lähteülesanne

Töö eesmärgiks on Kuusalu alevi ajalooline tee, praegune Kuusalu tee nimeline tänav peatänavaks kujundamine ning ruumilise lahenduse leidmine, ühendades sujuvalt tänavaga ääre s asuvad alad. Kuna alev on valla keskus, kuhu tuleb inimesi lähemalt ja kaugemalt, sest siin asuvad enamik inimestele vajalikest ja olulistest teenustest, asutustes, toimuvad üritused ning huviringid. Need asuvad ja toimuvad enamik Kuusalu tee ääres, seetõttu liigub igapäevaselt mööda seda tänavat suhteliselt palju inimesi ning tänav on silmapaistev, aga mõjub unarusse jäetuna nii kohalikele elanikele kui ka kaugemalt tulnutele, sest praegu tundub rohkem autode transiitkoridorina oma piiratud kasutusvõimaluste, üksikute pinkide, juhusliku haljastuse ja puuduvate olemisekohtadega. Kuusalu alev on piisavalt kompaktne, et alevis liikumiseks pole vaja kasutada autot või muud liiklusvahendit, vaid saab jalgsi või jalgrattaga liikudes oma vajalikud asjatoimetused aetud. Planeeringu eesmärgiks on kujundada peatänav, mis oleks jalakäijatele veelgi mugavam ja inimmõõtmelisem. Tuues tänavaaärde istumiskohti, olemisekohti ning muid funktsioone, tekib inimestel rohkem võimalusi ruumist osa saada.

Joonis 1: Planeeringuala

Metodoloogia

Kuusalu alevi peatänavale lahenduse leidmine algas erinevate ajalooliste kaartide ja fotode otsimisega arhiivimaterjalidest, Maa-ameti kaardirakendusest, kirjanduse otsimisest ja lugemisest ning nende põhjal aleviku ajaloolis-kultuuriliste väärtuste analüüsimeesega. Analüüs aitas mõista alevi kujunemist. Toimusid ka alevis vaatlused erinevatel nädalapäevadel ja kella-aegadel, et näha kes, kus, kuidas ja millal kasutavad alevi ruumi ja dokumenteerida olemasolev olukord, parandamist-ja täiendamist vajavad probleemkohad ning funktsioonid. K.Lynchi meetodit kasutades kaardistati aleviku maastikuväärtuste viite põhilist elementi: rajad, piirid, piirkonnad, ristumiskohad ja maamärgid. Eestist ja maailmast toodi näited peatänavate ning tänaruumi lahendustest. Viidi läbi dendroloogiline inventuur. Lõpplahenduse koostamisel lähtuti analüüsitud materjalidest ning olemasolevast olukorrast.

PLANEERINGUALA KIRJELDUS JA ANALÜÜS

Asukoht

Kuusalu vald asub Harjumaa idaosas. Vald piirneb idast Jõelähtme ja Anijaga ning läänest ja lõunast Vihula, Kadrina ja Tapa vallaga. Valla territooriumi sees asub eraldi omavalitsusüksus Loksa linn. Põhjaosas on Kuusalu valla piiriks Soome laht, rannajoon on ligikaudu 120 km. Valda läbivad Tallinn-Narva ja Piibe maantee. Kuusalu valla pindala on 707 ruutkilomeetrit. 2005. aastal ühinesid Kuusalu ja Loksa vald. Kahe valla ühinemisel tekkis omavalitsus, mille territoorium kattub suures osas Kuusalu kihelkonna piiridega. Ligi pool Kuusalu valla territooriumist kuulub Lahemaa rahvusparki. Kuusalu alev asub Tallinnast ligikaudu 35km kaugusel, valla suhteliselt keskosas. Alevit piirab põhjast Tallinn-Narva maantee. Lõunast Rehatse maastikukaitseala. Kuusalu alevi eelisteks ja tugevusteks on kompaktsus, mets ja mere lähedus.

Joonis 2: Kuusalu alevi asukoht

Kuusalu alevi ajalooline kujunemine

Kuusalu alevi kandis on asustus olnud läbi aegade Juba nooremal kiviajal ja pronksiajal oli Kuusalu kant inimeste poolt asustatud. Seda tähistavad arvukad kultusekivid ning asulakohad ringtee juures. Üks asulakoht asub ringtee ja Lauritsakivi läheduses 1,2 hektari suurusel alal Luugi talu peahoone ja Tallinn-Narva maantee vahel. päri neb I aastatuhande lõpust ja II aastatuhande algusest. 1978. aastal leiti noorema rauaaja keraamikat. (Muinsuskaitse all nr 18164)

<https://register.muinas.ee/public.php?menuID=monument&action=view&id=18164>

Teine asulakoht on Pajulinn (teise nimega Linnapao), asub ringteest kirdes. Praegu on ovaalne vall. Arheoloogilised väljakaevamised viis läbi 1936. aastal Marta Schmiedehelm. Umbes 2000 ruutmeetri suurust linnuseõue oli ümbritsenud 4–5 m laiune kivivall, mis oli ehitatud soopinnale laotud männipalkidest alusele. Leiti loomade konte, helmeid savinõude tükke, leiti kuni 10-12 cm paksune söestunud odra-, rukki-, nisu- ja herneterade kiht, mille alla oli pandud kasetohtu. Kasutati ohu korral põgenemiseks, sest asus soises kohas ja ligipääs oli raskendatud. (ERK Muinasteaduse erinumber 1936) (Muinsuskaitse all nr 18179) Viikingi ajal 11. sajand oli Pajulinn kasutuses. (Marika Mägi Kuusalu ajalookonverents 2020)

Kuusalu kirik (Muinsuskaitse all nr 2872)

13 sajandil Revala idapoolseimas servas olev asustus keskus. Kirik rajati külade vahele, jõukate maaomanike keskele (Marika Mägi Kuusalu ajalookonverents 2020)

1219. aastal saabusid taanlased Eestisse, vallutasid Rävälä linnuse ja levitasid oma võimu veel samal aastal tervele maakonnale. Arvatavasti toimus Kuusalu rahva ristimine sama aasta talvel. Varsti ehitati kihelkonna keskusesse ja võib-olla paganusaja sakraalsete kooskäimiste paika kirik. Pärast vallutamist jaotati maa kümnlääniks võõrsilt tulnud vasallidele. 13. sajandil Kiiu ja Kuusalu kuulusid läänimees isand Saxile.

1276. aastal oli Vana Tallinn- Narva maantee juba kogu praeguses oma ulatuses väljaarenenud ja kasutuses. (Tampere lk 7) Kuusalu kirik oli Revala esimene kivikirik. paikneb tsistertslaste tavale omaselt madalas orus allikavetest toituva põlistiigi ääres, mitte aga kõigile nähtaval maanteeäärsel kõrgendikul. Kirik kuulus Gotlandi Roma kloostri Kolgas asuvale majandusmõisale. Roma kloostri Kolgas paiknenud abikloostri tsistertslastest mungad Gotlandilt, võisid 13. sajandi lõpul asuda ehitama. Saksamaal surnud krahv Erich Friedrich Magnus Dietrich Stenbocki süda on müüritud koori lõunaseina.<https://register.muinas.ee/public.php?menuID=monument&action=view&id=2872> Kirikut ja selle torni on läbi aegade muudetud ja remonditud (Kuusalu Kirikukroonika).

Kuusalu kirikuaeda (Muinsuskaitse all nr 2873) on maetud ümberkaudsete Kolga, Kodasoo, Jägala ja Valkla mõisate omanikud ja nende perekonnad, Brevernid, Rosenid ja Stael von Holsteinid, Valkla mõisa omanikud Rammid, Kolga mõisa omanikud Stenbockid. (Kuusalu Kirikukroonika)

Fotod 1 ja 2: 1936 Eesti Teaduste Akadeemia Kodu-uurimise Selts (AIS)

http://www.ra.ee/fotis/index.php/et/photo/view?id=240276&_xr=5f328fb3e146c

Tänapäevane 16.08.2020 T.Tomingas

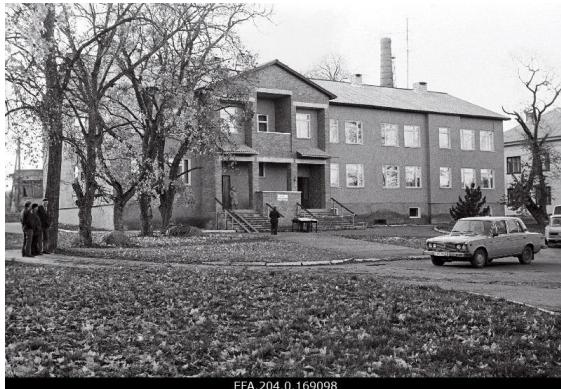
1882 eraldati kirikuesisest pöllust kirikuliste hobuste sidumiseks koht, siiani olid hobused ja vankrid olnud pastoraadiõuel. (Kuusalu Kirikukroonika lk 226) Peaaegu 140 aastat hiljem on sama kohapeal parkla, ainult et siis oli hobustele nüüd on autodele.

19.sajandi lõpul elas Kuusalu alevi kohapeal 30-35 inimest, üheksas majas. 1782 alevi kohapeal elas 15 meest ja 18 naist. (Kuusalu alevik vanadel ja uutel fotodel, lk 14)

Kaart 3, aasta 1808 http://www.ra.ee/fcgi-bin/iipsrv.fcgi?FIF=/mnt/saaga_laiendus/kaardid/eaa1216/001/0000134/eaa1216_001_0000134_00005_k.tif&wid=4000&hei=4000&qlt=100&cvt=jpeg

Kõige enam on Kuusalu alevi arengut mõjutanud Nõukogude aeg. Sel ajal rajati Kuusalusse Remonditehas, mis alustas tegevust 1961 aastal, mis andis tööd paljudele inimestele. Töötajatele oli vaja elukohti, siis hakati tehase algatusel ja vajaduse tõttu ehitama alevisse kortermaju, veetorn, tihendati tänavavõrku, poed, lasteaed, ambulatoorium. Esimene kortermaja valmis 1971. aastal, <https://sonumitooja.ee/uloveeleid-juhtis-kuusalu-tehast-ule-30-aasta/> Sel ajal alevisse ehitati ka veadukt ja uus koolimaja alevist veidi välja. Aastaks 1988 oli tehasel kokku 300 korterit. Rajatud oli uus katlamaja, biopuhasti, sajakohaline söökla. <https://dea.digar.ee/cgi-bin/dea?a=d&d=sonumitooja20080827.1.4&st=1&l=en>

Fotod 3 ja 4: Vaade vastavatud Kuusalu ambulatooriumile. 11.10.1990 Norman, Erich http://www.ra.ee/fotis/index.php/et/photo/view?id=226721&_xr=5f32953971849
tänapäevane 8.08.2020 T.Tomingas tervisekeskus, raamatukogu, konstaablipunkt.

Foto 5: 1975 Endel Tarkpea Vaade Laane ja E.Ahrensi tänavale ning paistab ka üks sõjaväebarrakk (Kokku oli 3 barakki), mis oli kunagi praeguse mänguväljaku koha peal. http://www.ra.ee/fotis/index.php/et/photo/view?id=389312&_xr=5f32934267918

Foto 6: 23.03.2021 T.Tomingas, Kuusalu pastoraadi saun (Muinsuskaitse all nr 2878).

<https://register.muinas.ee/public.php?menuID=monument&action=view&id=2878>

Praegu asub selles hoones kaltsukas.

Foto 7: 16.08.2020 T.Tomingas, Vasakul Kuusalu pastoraadi tall-tõllakuur (Muinsuskaitse all nr 2879). Praegu asub selles hoones kalapood. Paremal Kuusalu pastoraadi peahoone (Muinsuskaitse all nr 2877). Pastoraadi hoonet on aegade jooksul muudetud ja remonditud. (Kuusalu Kirikukroonika) Kuusalu pastoraat on ehitatud ajavahemikul 1792-1798, üks vanimaid pastoraadihooneid Eestis.

<https://register.muinas.ee/public.php?menuID=monument&action=view&id=2877>

Paistab ka Eduard Ahrensi mälestusmärk. Kes oli oluline Kuusalu kirikuga ning nüüdseks Kuusalu aleviga seotud inimene (1803-1863) (haud on muinsuskaitse all nr 8300). Ta oli eesti keele uue kirjaviisi ja lauseõpetuse aluste rajaja. Teised keeletegelased võtsid eesti kirjakeele eeskujuks saksa ja ladina keele ning arvasid, et eesti kirjakeel peaks olema kirikukeele sarnane. Kirikutes kasutati teistsugust eesti keelt kui kasutas rahvas. Ahrensi arvates eesti keele kirjakeel oleks pidanud sarnanema selle keelega, mida inimesed räägivad omavahel. Ta võttis eeskujuks soome keele grammatika ja lähtus tegelikult

kõneldavast keelest. Ta kogus murdekeelete näitematerjali ise Kuusalu talupoegadega vesteldes. 1840.aastatel hakkas eesti keele grammatikat süstematiserima. Ahrens püüdis eesti keeles toimivaid mehhisme täpselt kirjeldada ja reeglistada, kuid vana kirjaviisi kasutades oli seda võimatu teha, sest eesti keel on olemas lühikesed ja pikad häälitud ning lahenduseks oli kirjutada lühike häälit ühekordsest ja pikku kahekordsest. Ahrensi kirjaviisi reform põhjustas palju vaidlemist, enne kui uus viis kasutusele võeti. alles pärast Ahrensi surma, 1870.aastate alguses võeti kasutusele. Eriarvamus oli Ahrensil ka Friedrich Reinhold Kreutzwaldiga. Ahrens kritiseeris „Kalevipoja“ keelt – öeldes, et see ei ole vana arhailine rahvalaulu keel ega ka kaasaegne kõnekeel, vaid isetehtud kunstlik segu. (Kuusalu Kirikukroonika lk 204)

<https://register.muinas.ee/public.php?menuID=monument&action=view&id=8300>

Fotd 8 ja 9: J.Saar august 1993 endine vallamaja, praegune Kunstidekool ja postkontor
http://www.ra.ee/fotis/index.php/et/photo/view?id=214806&_xr=5f32955a67e3f

Tänapäevane: 23.03.2021 T.Tomingas Kunstidekool ja postkontor.

Kaart 4: 1926 plaani autor J.Jagor, 1926 aastal hakkab alevik moodustuma praeguse keskväljaku ümber. Pölluvaheteedest hakkavad kujunema tänavad.

<https://www.ra.ee/kaardid/index.php/et/map/view?id=104685&xr=eNo1jUESqjAMRe%252BSA6hVUAqrj5JpMzUjIE4LdcFwd1usq7z5%252F88LocJN8DIQ3n8QUXUIE%252FlzZAr69TSJnGYDuWkQ4hyWguqG4JnGtwQ5GY669p4sV2z77IGwRUjTbP6xDXI%252BjwO4pYk%252FDmMCKrc%252FH0kZ9cquiKwg2Hfv7G6NHA%253D>

Foto 10: 1960 keskväljaku rajamine Kalju Rea

https://www.facebook.com/photo.php?fbid=10214797225817179&set=gm.2146875335331018&type=3&eid=ARAnIIOpkOnP3K0oM3ztOAaqdh1tNGwY_IYG9evCPW5KFfydbE581Bx-m5yLkyQNjhtFtw6gZ0Sh_HtS&ifg=1

Kuusalus hakkasid tegustsema esimesed kultuurilise tegevuste seltsid juba varasel Eesti ärkamisajal. Olid näiteks Kuusalu Muusikaselts, mis on asutatud juba 1868,

Karskuseselts „Seeme”, „Kuusalu Rahwahariduse Selts”, Kuusalu Õpetajate Selts ja

Noorsoo Ühing Kuusalus. Ülejäänud kihelkonnas tegutses mitmeid teisi seltse veel 1925 andmetel. <https://dea.digar.ee/cgi-bin/dea?a=d&d=uhiisuudised19251106.2.14>

Juba 19. sajandi keskpaiku tekkisid siin edukalt töötavad kultuurilised ühingud, nagu karskus- ja muusikaseltsid, mis olid üldse esimeste hulgas kogu Harjumaal. Ka võeti Kuusalus osa ärkamisaja rahvuslikest ja poliitilisist sündmusist. 1934. aasta andmetel on kihelkonnas 10 avalikku algkooli ja 3 täienduskooli üle tuhande õpilasega, hulk hariduslikke seltse, 5 rahvamaja ja 12 rahvaraamatukogu kokku üle 8000 köitega. (Tampere, lk 36)

Fotod 11 ja 12: Eduard Kubjas, Tänapäevane 8.08.2020 Rahvamaja, T.Tomingas, 1924
Põllumeeste Seltsi Kuusalu karskusseltsi "Seeme" maja. Maja ehitatud: 1905. 1930.
aastal valmis Põllumeeste Seltsi seltsimajal juurdeehitus.

<http://www.ra.ee/fotis/index.php/et/photo/view?id=376630&xr=5f328ef024369>

Siin toimusid koosolekud, peod, koolitused, koorilaul, tants, Tähistati Lauritsapäeva. Meeskoor osales esimesel laulupeol. Teise maailmasõja ajal ja järel Kuusalu seltsielu soikus, uus tegus aeg saabus 1960. aastatel. Siis tegutsesid Kuusalu kultuurimajas meeskoor, naiskoor, puhkpilliorkester, rahvatantsijad, näitering, mees- ja naisansambel, kodu-uurimise ring, Eesti Looduskaitse Seltsi Kuusalu osakond jne.

http://www.tormis.ee/wordpress/?page_id=20

Fotod 13 ja 14, 8.08.2020 T.Tomingas: Vasakul: Keskväljaku ääres asuv üks alevi vanemaid hooneid kunagine teemaja, Nõukogudeajal ambulatoorium, tänapäeval on elumaja. Paremal: Keskväljak ja selle ääres asuv üks alevi vanemaid hooneid kunagine kõrts teede ristumiskohas. Juba 1950. aastatel asusid selles hoones pagaritöökoda, korterid, pood.

Kuusalu surnuaed (Muinsuskaitse all nr 18) on rajatud 1802, varem maeti kiriku aeda. 1808 kaardil on juba näha surnuaeda oma kohapeal, ruudukujulisena, praegu on ristikülikukujuline. Maa-ala on ligikaudu 10ha, ümbritsetud kolmest küljest paekivimüüriga ning ühest küljest vörkaiaga. Müüri ääres on raamahoone. Vanimad

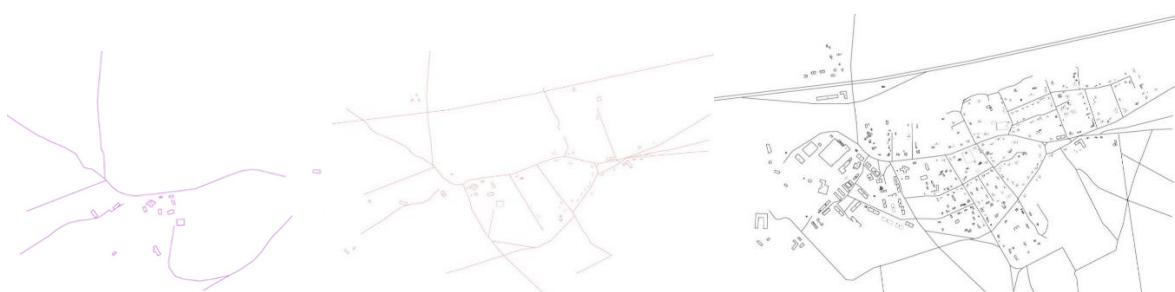
hauamärgid on paerist 1839. aastast ja paeplaadid 1837. ja 1844. Vanimad malmristid on 19. sajandi keskpaigast. Siia on maetud paljud meie kultuuriloole olulised inimesed. Näiteks pastor Eduard Ahrens, krahv Stenbocki perekond, loodusteadlane Gustav Vilbaste, arhitektid August Volberg ja Erika Nõva, kirjanik Evald Jalak.

<https://register.muinas.ee/public.php?menuID=monument&action=view&id=18>

(Kõrvemaast Põhjarannani lk 43-44)

Surnuaias asub Vabadussõja mälestussammas (Muinsuskaitse all nr 8299), mis avati 16. mail 1921. Sammas lõhuti 2. juulil 1941 osaliselt, tükid maeti maha. Taastamine toimus 10. augustil 1942. 1945 eemaldati osa teksti Vabadussõja nimetus koos langenute nimedega. Kolmandat korda avati 26. novembril 1988. Eesti iseseisvuse eest langenute mälestuseks püstitatud mälestusmärk, mis ühtlasi kannab endas mälestust taasiseseisvumisajal toimunud ühiskondlikest protsessidest. See oli esimene mälestussammas, mis Vabadussõjas langenutele Eestis püstitati. (Kõrvemaast Põhjarannani lk 44)

<https://register.muinas.ee/public.php?menuID=monument&action=view&id=8299>

Joonised 3, 4 ja 5: Alevi ajalooline kujunemine aastatel 1808, 1951 ja 2020.

Praeguse rahvamaja juures on olnud 1808 aastal kirikuhoone, tänapäeval seda hoonet pole. Tänapäeval on Kuusalu tee kurv kiriku juures liikunud veidi põhjapoole. Kirikuhooneid on olnud 1808 rohkem kui tänapäevaks säilinud on. Läbi ajaloo on Kuusalu tee, Kupu tee ja praegune kergliiklustee, mis suundub Kuusalu keskkooli poole ja Kiiu poole olnud samas kohas. 1960 lõpul hakati kortermaju ehitama. Tänapäeval alev laieneb surnuaia läheduses ja ka ida suunas ja eramaju ehitatakse juurde.

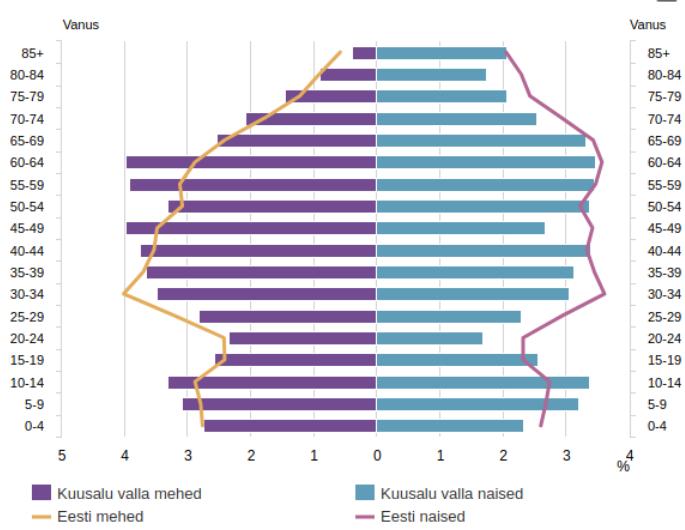
Sotsiaalne ülevaade

Kuusalu vallas oli regiseeritud elanike arv 1. jaanuar 2019 6446 ja 2020 6413. Kuusalu alevis regiseeritud elanikke on 1090 1.01.2020. (Stat.ee/ppe-55763) Valla rahvaarv on suhteliselt stabiilselt püsinud 6400-6500 vahel. 2019. aasta 1. jaanuari seisuga oli Kuusalu valla rahvastikust 63,1% tööalised (vanus 15-64), 18,1% tööeast nooremad (vanus 0-14, 782 last 01.01.2019) ja 18,8% tööeast vanemad (vanus 65+, 1224 elanikku 01.01.2019). 2019. aastal on Kuusalu vallas naisi ja mehi peaaegu võrdselt,

vastavalt 50,5% ja 49,5% elanikkonnast., vanuses 65-74 on naiste osakaal 52,8%, vanuses 75+ on naiste osakaal 68,7%; samal ajal vanuses 20-29 naiste osakaal vaid 43,6%: vanuses 20-29 elab omavalitsuses kokku 341 meest ja 264 naist. Suur meeste ülekaal on ka vanusegrupis 45-49, kus mehi on 59,2% ja naisi 40,8%..(KUUSALU VALLA RAHVASTIKU ARENG JA PROGNOOS AASTANI 2040)

KUUSALU VALD

Kuusalu valla rahvastikupüramiid, 1. jaanuar 2020

Allikas: Statistikaamet

Graafik 1: Rahvastikupüramiid: 2020 <https://www.stat.ee/ppe-55763>

Kohalik kogukond, kultuurielu

Kuusalu alevis toimuvatest üritustest olulisemad on Lauritsapäevapidustused iga aasta augusti alguse poole, reedeti Kunstidekooli parklas taluturg, keskväljakü ümber 1. mai Mailaat. Palju üritusi toimub Rahvamajas vahel ka pastoraadis ning kontserte ka kirikus ning Kunstidekoolis.

Alevis tegutseb mitmeid taidlusringe kooridest 1867. a asutatud Kuusalu meeskoor, Kolga-Kuusalu kammerkoor 1987, naiskoor Kadri 1987, lauluansambel Viisiveeretajad 1954, kergemuusika koor Hea Tuju Esmaspäev. Kuusalurahva teater 1995 ja palju erinevaid tantsurühme, rahvatantsurühm, 1870. a asutatud Kuusalu pasunakoor, sümfooniorkester. Nende proovid toimuvad enamasti rahvamajas, Kunstidekoolis või Kuusalu Keskkoolis. Kolgas ning mujal vallas tegutseb veel mitmeid erinevaid taidlusringe, millede proovid toimuvad väljaspool Kuusalu alevit. Alevis toimub ka erinevaid spordiüritusi näiteks rattaralli, palju erinevaid sporditrenne toimub Kuusalu spordikeskuses. <http://www.tormis.ee/>

Kohalike küsitluse tulemused

Küsitluse eesmärgiks oli teada saada erinevates vanusegruppides kohalike elanike mõtteid Kuusalu alevi ning selle ümbruse kohta. Vastajad olid Kuusalu alevi ning selle ümbruse elanikud. Küsitlus viidi läbi intervjuudena ning sellele vastas 28 inimest, keskmise vanus 39,9 aastat.

Küsimused: 1. Mis on Kuusalu alevis hästi? 2. Mis on Kuusalu alevis puudu/halvasti? Enamasti olid inimesed Kuusalu aleviga rahul. Kõik eluks vajalik on lähedal olemas ilus männimets ja meri, poed, ehituspood, arstiabi, Kunstidekool, Kuusalus ja Kius lasteaiad, raamatukogu, rahvamaja. Väga oluline oli ka, et toimub palju kultuuriüritusi, tugevad kultuuri kollektiivid ning nende juhid, looduskauniskoht, hea ühistransport, alev on paraja suurusega.

Alevis on praegu puudu väike hotell, korralik kokkusaamiskoh kus saaks õhtuti olla, on ainult päevalaselajal avatud kohvikud. Kaugtööd tegeval inimesel ei ole kohta väljaspool kodu tööd teha.

Praegu on halvasti alevis rahvamaja parkimine ja sõidutee on halvasti läbimõeldud, Mänguväljakutel vähe vahendeid, Hinnu seafarm ja selle hais kilomeetrite ulatuses

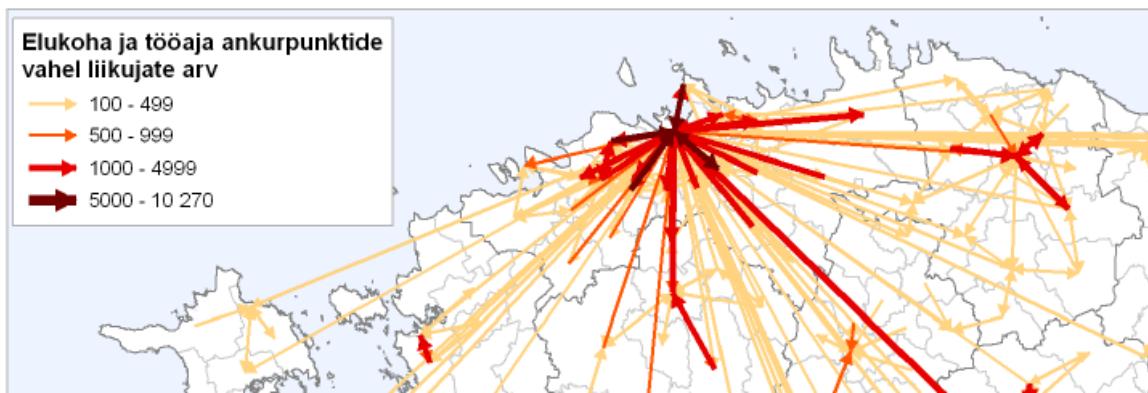
Kontaktalad ja Ligipääsetavus

Joonis 6: Alevi kontaktalad

Alevi lähiümbruses on lõuna pool Rehatse maaistikukaitse ala. Tallinn-Narva maanteest põhjapool on Kuusalu küla. Idasse jääb Ilmastalu küla ja läände Kiiu.

Alevist liigub igapäevaselt Tallinna vahet seoses kooli, töö ja vabaajaga suhteliselt palju inimesi.

Joonis 7: Regionalne pendelrändeüuring

Kuusalu alevit ühendab Tallinnaga suhteliselt tihe bussiühendus Balti jaama ning Tallinna bussijaama ning ka Rakvere bussijaama ning Loksa linnaga.

Kuusalu keskuse bussipeatusest suundub Tallinnasse tööpäevadel 25 korda, nädalavahetuseti 17 korda päevas. Balti jaamast Kuusalu keskuse peatusesse tööpäeviti 24 korda, nädalavahetuseti 17 korda. Kuusalu keskusest Loksale 9 korda päevas, Viinistule, Leesile

Kuusalu tee peatusest Tallinna bussijaama tööpäevadel ja nädalavahetuseti 7 korda päevas. Tallinna bussijaamast Kuusalu tee peatusesse 7 korda. Kuusalu tee peatusest Rakvere bussijaama suundub päevas 6 korda. Rakvere bussijaamast Kuusalu tee peatusesse 6 korda päevas. (1.08. 2020 Ida Loksa koondplaan).

Joonis 8: Juurdepääsud planeeringualale. Planeeringuala algab kiriku esisest platsist ning liigub idasuunas kuni praeguse keskväljakuni.

K. Lynch'i analüüs

K.Lynch liigitab elemendid, millest linn koosneb raamatus „The Image of the City“ (lk 46-48) viieks:

1. Rajad, tänavad ja teed, mida mööda inimesed liiguvad. Need ühendavad ülejäänuud elemente. Laiem tänav tundub peatänaavana või olulisema tänavana, aga kitsam tänav tundub kõrvaltänavana. Tänava äärde koondunud tegevused, hooned ja nende fassaadid ning haljustus muudavad tänavata teistest väljapaistvamateks. Tee võib olla ka servaks või piiriks mingite alade vahel. (Lk 49-51)

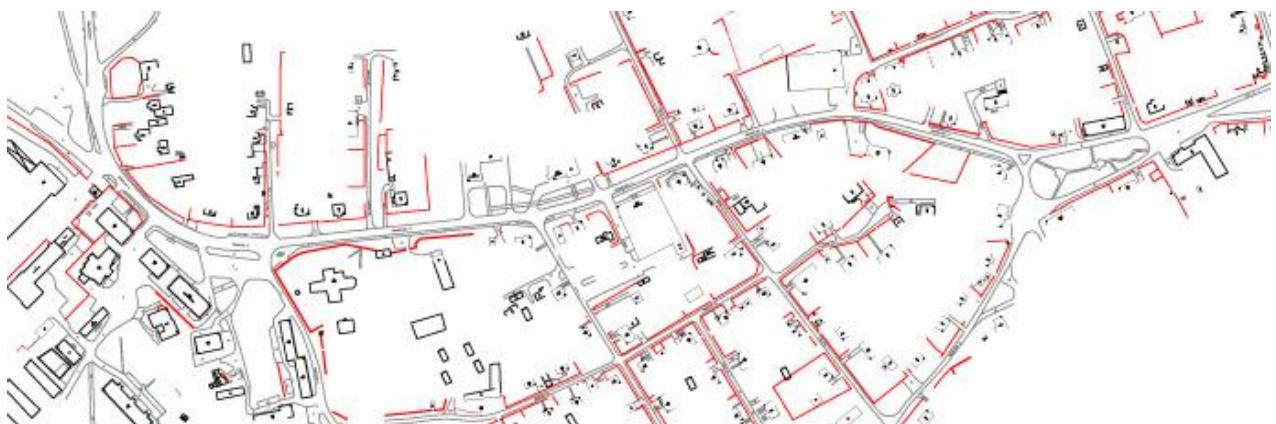
Kuusalu alevis on üks suurem ja pikem tänav tänav Kuusalu tee, mille ühes servas on kergliiklustee ning ulatub rahvamajani, Kuusalu tee on mölemalt poolt ümbritsetud elumajade ja ettevõtetega. Ülejäänuud alevi tänavad on lühemad ning on ümbritsetud eramajadest. Kergliiklusteed ühendavad Kuusalu alevit Kiiuga ning Kuusalu külaga. Sissetallatud radu leidub kortermajade vahel ning üle muruplatside, alevit ümbritsevas metsas, üle Tallinn-Narva maantee Kuusalu küla suunas ning ka lasteaiast suundub Kiiu poole sissetallatud rada.

Joonis 9: Tänavanimed, autoteed, kõnniteed ning sissetallatud rajad

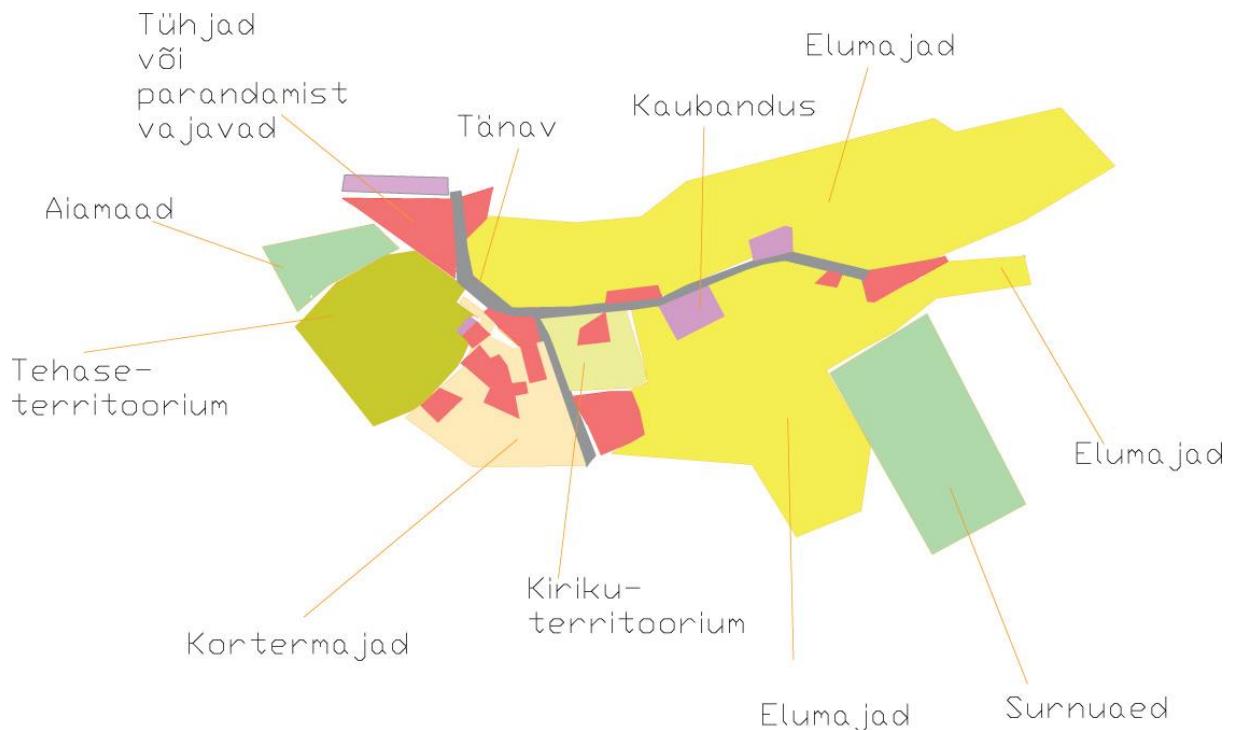
2. Piirid, müürid, hooned, servad, tõkked. Need on elemendid, mis lõikavad sujuvuse läbi, eraldavad ühe piirkonna teistest, aitavad määratleda piirkondi. Need takistavad vaadet või piiravad ligipääsu.

Põhilisteks alevipiirideks on põhjas Tallinn-Narva maantee ja idas, lõunas ja läänes männimets. Alevis sees on Kuusalu tee, mis lõikab alevi pooleks, põhjapoolsemas osas on elumajad ja tupiktänavad ning vähe funktsioone. Lõunapool on tänavvõrk rohkem harunenud, lisaks eramajadele on kortermajade ala ja enamik funktsioone on ka lõunapool. Kirik on ümbritsetud müüriga ning eraaiad on ümbritetud aedadega. Planeeringuala piirideks on suuremasosas eraaiad, mänguväljakу ümber kortermajad ning kirikuaed.

Joonis 10: Planeeringuala piirid

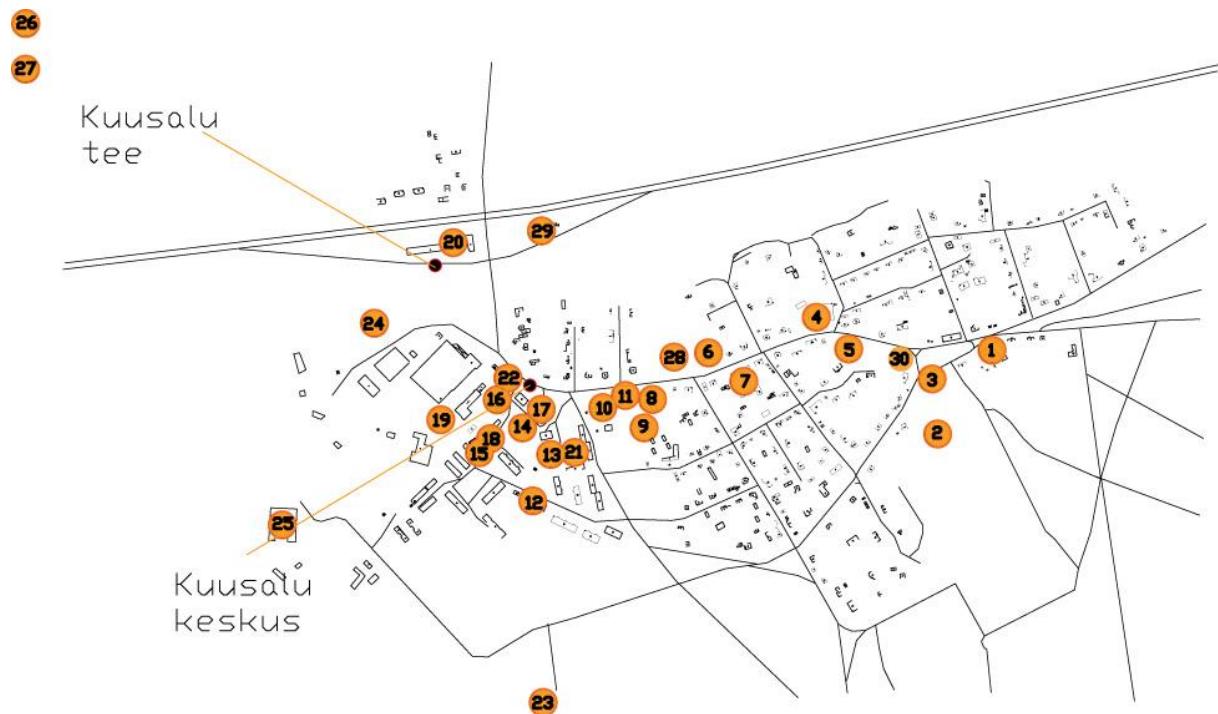
3. Piirkonnad on alad, millel on mingid ühised omadused (lk 77).

Joonis 11: Piirkonnad, ning suuremad tänavad

4. Ristumiskohad, sõlmed, ristmikud, Need on inimeste liikumiste ristumiskohad, mis muutuvad oluliseks mingite funktsioonide või kasutamise tõttu, võivad olla platsid, tõmbekohad. Võivad olla väiksemad või suuremad. Ristmikel inimesed otsustavad kuhu edasi minna, pööravad tähelepanu ristmikel asuvatele objektidele. (Ik 72)

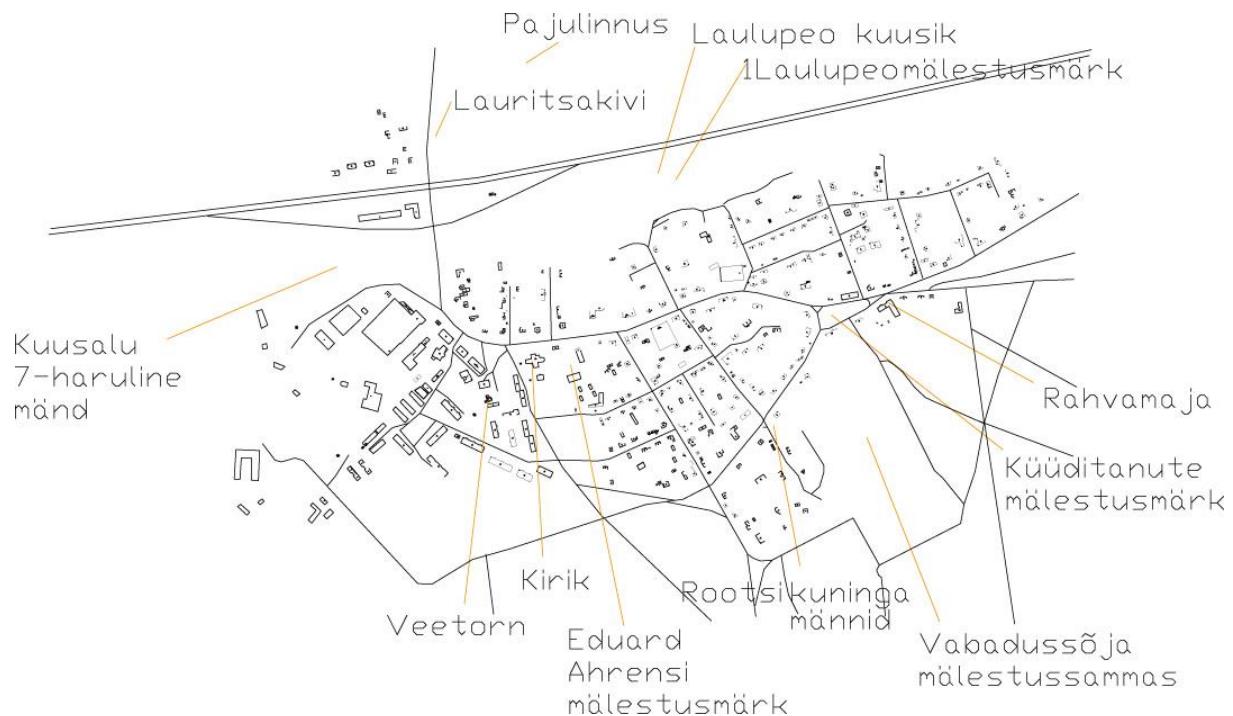
Siin on funktsioonid põhilisteks inimeste liikumiste ristumiskohtadeks ja sõlmpunktideks. Kuusalu alevis on põhiliseks suuremaks ristumiskohaks Kirikuesine plats, selle ümber on palju funktsioone, bussipeatus, ning kahe suurema tänavava Kuusalu tee ja E. Ahrensi tänavava ristmik, neid tänavaid mööda toimub enamik liikumisest.

Joonis 12: Funktsioonid Kuusalu alevis

Funktsioonid: 1. Rahvamaja, 2. Surnuaed, 3. Õmblus-sadulsepatööd, Kaltsukas, 4. Toidupood Grossi toidukaubad, 5. Kännu Lill lillepood, 6. Perepood, 7. Toidupood Coop, apteek iluteenused, 8. Kalapood, 9. Pastoraat, 10. Kirik, 11. Kaltsukas, 12. Autokool Olevipoeg, 13. Heli lillepood, veetorn, 14. Köstrimaja, noortekeskus, 15. Autotöökoda, 16. Nurgapood, pitsakohvik, Söögituba, 17. Raamatukogu, perearstikeskus, konstaablipunkt, massaž, 18. kohvik Keskus, 19. Tehase territoorium, tuletörje, 20. Emart ehituspood, autokaubad, autotöökoda, burgeri ja toidupood, 21. Mänguväljak, 22. juuksur, 23. Väli spordivahendid, 24. Aiamaad, 25. Lasteaed, 26. Spordikeskus, ujula, 27. Kuusalu Keskkool, 28. Kuusalu Kunstidekool, postkontor, taluturg, 29. Tankla, 30. Toetatud Elamise Teenusmaja

5. Maamärgid ja vaatamisväärsused on füüsilised objektid, mis ümbritsevast paistavad välja ja mida saab vaadelda. Muudavad linna omanäolisemaks. (Lk 78)

Joonis 13 : Maamärgid ja vaatamisväärsused

Katendid ja Haljastus

Alevis olevatel autoteedel on asfaltkate, väljaarvatud metsas olevatel teedel ning ka surnuuaia esine ja ümbris on kruusa või metsa teed. Kuusalu tee äärsel, Kuusalu küla ja Kiiu poole mineval kergliiklusteel on asfaltkate, Laane tänav ja Kuusalu tee 31 maja vaheline köönnitee on betoonplaatidest, mujal on sissetallatud rajad. Keskväljakul olevad rajad on söelmekatendiga.

Põhjapool on Tallinn-Narva maantee ja alevi vahel põhiliselt rohumaa ja lageraielangid. Ja ka Laulupeokuusik, mis kujutab endast kahte väikest kuusetukakest, mis on istutatud 1. Laulupeol osalemise mälestuseks.

Kaart 5: maa-amet, Alevit ümbritsev haljastus

Kuusalu alevis on Loodusakaitsealuseid objekte 4. Kuusalu 7-haruline mänd aiamaade juures, Kuusalu kiriku põlispuud, Kiriku pärn Kirikuaias, Kuusalu oja tiigi ja Pöllu tänavu kandis ning Rehatse maaстikukaitseala, mis on kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstava loodusobjektina kaitse all. <https://infoleht.keskkonnainfo.ee/>

Dendrooloogiline inventuur

Sissejuhatus

Dendrooloogilise inventuuri eesmärgiks on kirjeldada planeeringualal asuvat puittaimestikku, selgitada välja nende haljustuslik väärthus ja liigiline koosseis planeeringualal. Inventuur viidi läbi 2021 märtsis. Välitööde teostamisel ja töö vormistamisel on lähtutud Tallinna Linnavalitsuse määrusest nr. 34 2006 "Puittaimestiku ja haljustuse inventeerimise kord".

Puude ja põõsaste haljustuslikud väärthusklassid

Puittaimede haljustuslik väärthus on dendrooloogilisel plaanil toodud vastavate värvidega:

I väärtusklass punase värviga– eriti väärtsuslik puu või põõsas. Dekoratiivsed, pikaealised ning haigustele ja kahjuritele vastupidavate, millel puuduvad vigastused, terved, puu- või põõsaliikide eriti suured ja elujõulised eksemplarid. Dendroloogilised haruldused, ajalooliselt või kultuurilooliselt väärtsuslikud, looduskaitsel all olevad, puud või põõsad. Kindlasti säilitada.

II väärtusklass sinise värviga– väärtsuslik, dekoratiivne, ilma eriliste haigustunnusteta, pikaealine ning kahjustamata või väikese kahjustusega, mis ei mõjuta puu või põõsa elu. Dekoratiivsete, haigus- ning kahjurikindlate ja pikaealiste puu- või põõsa liikide noored elujõulised eksemplarid. Säilitada.

III väärtusklass rohelise värviga– Oluline puu või põõsas, dekoratiivne, on ökoloogiliselt oluline, väheste kahjustustega, kuid veel elujõuline puu või põõsas. Võimalusel säilitada.

IV väärtusklass kollase värviga– väheväärtuslik puu või põõsas, mis kahjustab või tulevikus hakkab kahjustama väärtsuslikumat puud või põõsast või on ise alla surutud seisu. Puu või põõsas, mis on oma eluea lõpul kas vanuse või kahjustuste tõttu. Võib säilitada elustikupuu- või põõsana, asendada väärtsuslikumate liikidega või likvideerida.

V väärtusklass pruuni värviga– likvideeritav puu või põõsas, haige, elujõuetu, ohtlik, väike ökoloogiline tähtsus. Puu või põõsas, mis on kuivanud, tugevasti kahjustunud, varjab ja kahjustab I ja II väärtusklassi puid, põõsaid või muud haljastust. Kuulub väljaraiumisele.

Järeldused

Välitööde käigus hinnati 87 dendroloogilist objekti. Kokku määratigi 21 erinevat liiki puid ning põõsaid. Puittaimestik tundub enamasti olema inimesepoolt istutatud, näiteks, Kunstidekooli juures olevad puud nr 66-71, Keskväljakul olevad põõsad ja puud nr 22-30 (näiteks samas nr 18, 21 ei ole arusaada kas on isetekkelised või istutatud), sangleppade rida (nr 58- 65). Loodusliku tekkeviisiga tundus olema vähem puid ja põõsaid, näiteks nr 77, ja ka nr 1-4 ning Toetatud elamise maja juures oli isetekkelist võsa. Kõige suurema ümbermõõduga puud olid sanglepad, nende kõikide ümbermõõdud olid üle 150cm. Kõige suurema ümbermõõduga puud olid sanglepp Nr 65 350cm, selle kõrval olev sanglepp nr 64 244cm ja harilik pärn nr 5 245cm. Kõige enam oli harilikke pärnasid ja harilikke vahtraid, põõsastest oli erinevas mõõdus elupuid. Kindlasti oleks vaja maha võtta nr 42 4 tüve, sest nendel puudel olid lad vad ja oksad maha saetud, olid ainult sirged tüved jäetud, millest kasvasid mõned peenikesed oksad. Ohtlikke puid ei leidunud. Veel oleks vaja asendada või täielikult likvideerida nr 27 väike surnud elupuu istutusnõus. Mõnel puul leidus seeneviljakehi, näiteks nr 33, 44, 55. Põõsarinet võiks mitmekesistada ning

keskväljakul olevad põõsad võiks likvideerida või asendada, sest need põõsad nägid suhteliselt väsinud välja. Puude ja põõsaste määramiseks kasutatud inarmonia.ee, „Taimede välimäärajat“ ja „Puude ja põõsaste määrajat“

Reljeef, mullastik

Kuusalu alev on reljeefilt suhteliselt lauge samas leidub ka künkaid näiteks köstrimaja asub künka otsas ning ka E. Ahrensi 6 kortermaja on künka otsas.

Alevi lääne osas on (Lkl I) nõrgalt leetunud muld LkI, KI leostunud leetunud mullad, Ko leostunud ja leetjad mullad.

Lõuna ja idaosas LII leedemullad ja sekundaarsed leedemullad.

Põhjaosas ehk Tallinna-Narva maantee ja alevi vahel KI leosostunud ja leetjad mullad, KIg, M madalsoomullad, K rähk ja klibumullad

L(k)Iig gleistunudleetunud huumuslikud leedemullad, Go leostunud ja leetjad gleimullad, Kog gleistunud leostunud leetjad mullad, Kg gleistunud rähk- ja klibumullad,

Kaart 6: Reljeefikaart maa-ameti kaardirakendus

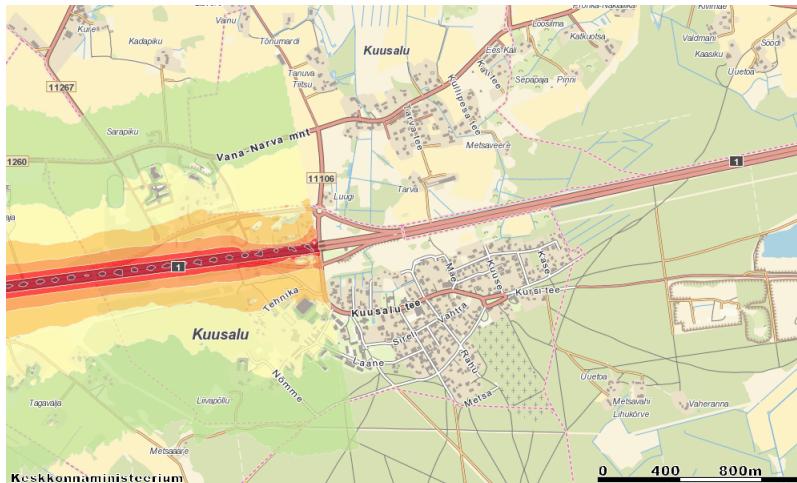
<https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/app/geoloogia50k>

Kaart 7: Mullakaart Maa-ameti kaardirakendus

Müra

Alevit piirab põhjast tiheda liiklusega Tallinn- Narva maantee, mis on tööstetud alevist kõrgemale ning tee ja alevi vaheline ala on hõredalt puudega kaetud, metsaline ala mis oli tee ja alevi vahel võeti mõned aastad tagasi maha. Alevis sees Tallinn- Narva maantee liiklusmüra on kuulda, aga samas ei häiri. Põhiline müra allikas on kirikukell, mis heliseb iga veerandtunni tagant 7.00-22.00 igapäevaselt.

Kaart 8: Mürakaart Maa- ameti kaardirakendusest

https://xgis.maaamet.ee/maps/XGis?app_id=MA34H5&user_id=at&LANG=1&WIDTH=1365&HEIGHT=672&zlevel=9,581251.46484375,6590759.765625&setlegend=HMAMYRA_TOOSTUS=1,HMAMYRA_LEND=1

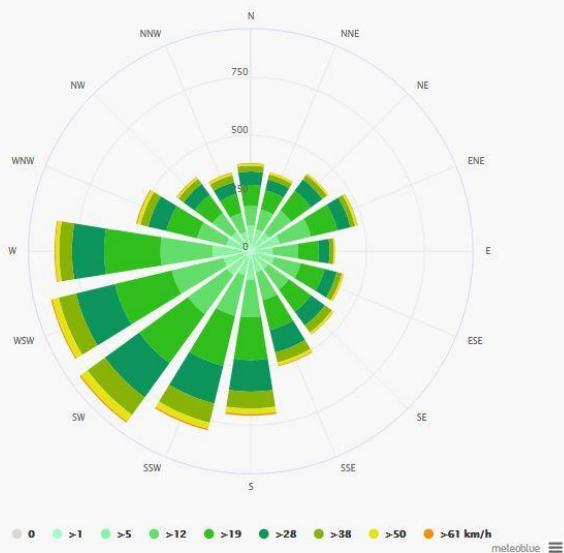
Kliima

Kuusalu alev asub merele suhteliselt lähedal, seetõttu on ilmastik mereline, talvel on keskmise temperatuuri kõrgem ning suve- ja kevadkuudel madalam Eesti keskmisest temperatuurist. Kevad ning suveilmad saabuvad hiljem ja sügis kestab kauem. Talvel on pilviseid päevi rohkem kui suvel, kui on rohkem osalise pilvisusega ning päikselisi päevi. Lume paksus on tavaiselt Eesti keskmisest paksem, sest ei sula nii kiiresti ära. Puhuvad valdavalt lõuna-, edela-, ja lääne tuuled. Tuule kiirus on enamasti keskmiselt kuni 19m/s samas talvel võib olla ka kiirem.

https://www.meteoblue.com/en/weather/historyclimate/climatemodelled/kuusalu_estonia_590888

Alev on läänest, lõunast ja idast ümbritsetud männimetsaga, tänu sellele on alev suhteliselt tuulevaikne.

Wind rose

The wind rose for Kuusalu shows how many hours per year the wind blows from the indicated direction. Example SW: Wind is blowing from South-West (SW) to North-East (NE). [Cape Horn](#), the southernmost land point of South America, has a characteristic strong west-wind, which makes crossings from East to West very difficult especially for sailing boats.

Joonis 14: Tuuleroos

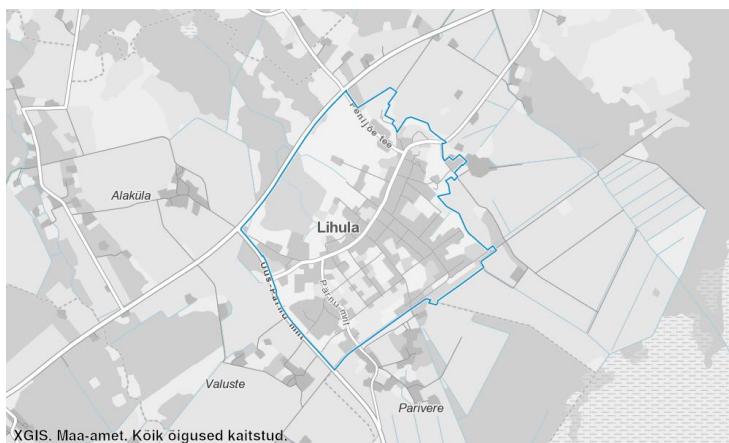
https://www.meteoblue.com/en/weather/historyclimate/climatemodelled/kuusalu_estonia_590888

TEOREETILINE OSA

Näiteobjektid Eestist ja maailmast

Eestist ja maailmast on valitud erinevad väike- ja keskmise suurusega asulad, kus on lahendatud tänavaruumi ning peatänavat.

Lihula peatänav Tallinna maantee

Kaart 1: Lihula asukoht

Lihula linn asub Lääne-Eestis Pärnu maakonnas, Lääneranna vallas. Lihula elanike arv on 2020 aasta seisuga 1189. <https://www.stat.ee/et/avastastatistikat/piirkonnad/parnumaa/lihula-linn>

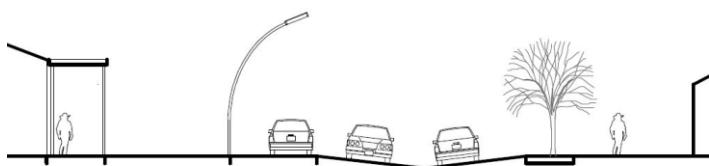
EV100 ja Eesti Arhitektide Liidu "Hea avalik ruum" programmi arhitektuurivõistluse kaudu otsiti Lihula linna peatänavale uut terviklikku lahendust, mis muudab linnasüdame tänapäevaseks ja esinduslikeks avalikuks ruumiks.

Sarnaselt Kuusalu alevile on Lihulas üks kesksem suurem tänav-Tallinna maantee, millega hargnevad väiksemad kõrvatänavad, Tallinna maantee kõrval on kergliiklustee ning mõlemalt poolt piiratud elumajade ning ettevõtetega ja rohealadega, millele pakutakse uusi funktsioone ja täiendusi.. Lähedalt möödub suhteliselt tiheda liiklusega maantee ning ka rahvaarv on sama suur.

Lihula linna peatänav võistluse võitnud töö arhitektuuribüroo b210 OÜ „Höbelauk”, autorid Arvi Anderson, Kristian Taaksalu, Aet Ader, Mari Hunt, Nele Šverns ja Karin Tõugu.

Planeering näeb ette ühtlase kvaliteediga uut tänavaruumi, mis võimaldaks aktiviseeruda kõigil tänavääärsetel kinnistutel ja hoonetel. Selline lahendus ei välista ühegi peatänava äärse kinnistu potentsiaali. Ühtlane joon saavutatakse Tallinna maantee teeprofili langetamisega ning keskele kallutamisega, kus tee madalaim koht asuks keskteljel. Sõltuvalt asukohast tee keskteljeline kallutamine erineb, näiteks peaväljakku asukohas on

tee keskele kallutamata, ülemineku kohta tekib seeläbi liiklust rahustav nn lamav politseinik. Langetatud peatee toob ümbritsevad hooned esile ja kaitseb hooneid muidu sõiduteelt tulevate sademetevée eest . Sissepoole kaldu teeprofiil võimaldab äärekivita lahendust kus jalakäigu tee asetseb ümbritsevast kõrgemal. Sademed langevad sõidutee keskele, kus on sadevete ärvool. Võimalikult palju ala on jäetud haljasalaks, et oleks tagatud maksimaalne infiltratsioon koha peal . Teekatteks on betoonsillutis, mille dimensioonid varieeruvad. Jalakäijate tee on kavandatud paepaatidest või graniitplaatidest. Tallinna maantee valguslahendus on mitmerindeline . Peatänaval asendada uuendamist vajavad puud kirsipuude ja pihlakatega . Kirsipuuallée kevadine õitsemisaeg toob peatee oma õitega esile. Ühtlasi elavdab viljapuu lindude kohalolu ja aktiivsust. Parkimine on lahendatud erinevates asukohtades peatänava ääres. (Hõbelauk Lihula peatänav seletuskiri)

Vaatepildid Hõbelauk seletuskirjast

Elva peatänav Kesk tänav

Kaart 2: Elva peatänava lahendus <https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/app/adsavalik>

Elva on linn Tartumaal Tartu–Valga raudtee ääres linna rahvaarv on 5 698

<https://www.stat.ee/et/avasta-statistikat/piirkonnad/tartumaa/elva-linn>

EV100 ja Eesti Arhitektide Liidu "Hea avalik ruum" programmi arhitektuurivõistluse kaudu otsit Elva linna Kesk tänavale ja seda ümbritsevale kontaktvööndile ja Arbi järve äärsele alale ruumilist lahendust. Elva on mastaabilt ja rahvaarvult suurem Kuusalust. Elvas ristuvad mitu suuremat maanteed, puudub üks suurem tänav. Kuusalus, on üks suurem tänav, millest hargnevad väiksemad tänavad. Sarnaselt Kuusalu alevile on Elvas haljasalad, tühjad ja parandamist vajavad alad mööda linna laialivalgunud ja teineteisest eraldunud ning nende omavaheline ühendus on nõrk, ligipääs on autoga mugavam, kui jalgsi või jalgrattaga. Peatänava planeeringuga tahetakse seda parandada.

Peatänav ehitati võistluse võitnud töö „Sõstrapõõsaste vahel“, mille autorid on Ülle Maiste, Diana Taalfeld, Anne Saarniit, Roomet Helbre, Taavi Kuningas.

Planeeringu eesmärgiks oli elavadada ja muuta atraktiivsemaks Elva linnaruumi nii kohalikele kui ka turistidele. Kesk tänavat tihendati ja hajali asetsevate alade ühendusi tugevdati. Ühendati laialivalgunud haljasalad ja teineteisest eraldunud linnatsoonid ning pakuti loodavatele ühendusaladele välja erinevaid funktsioone näiteks sportimisvõimalus välitrenažööridel, suplus välibasseinis, kiikumine ja lihtsalt jalutades kulgemine, veel toodi linnaruumi erinevad väikevormid, ping-pong ja metsasaluspuudevahel vörkkiiged.

Äripindade ja funktsioonide lisamist linnapilti moodulmahtudena, siis saab funktsioone nihutada ühtlasemalt mööda tänavat, nendesse moodulites saavad olla välikohvikud, rendisaunad, jne. Peatänava keskel on linna peaväljak. Haljustusena on kasutatud sõstrapõõsaid ja viljapuid. Katendi sisse väikesed veejoad ja olemasolevate puude ümber

on tekitatud puiduga kaetud istumisserv. Kultuurikeskuse seinapinda saab kasutada välikino ekraanina. (Sõstrapõõsaste vahel seletuskiri)

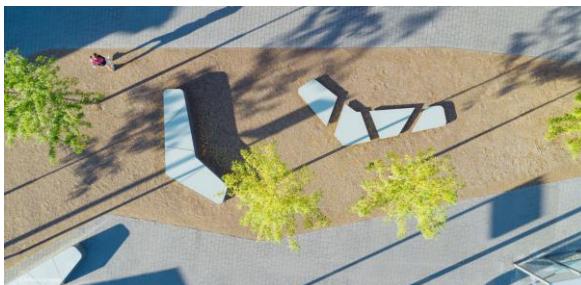
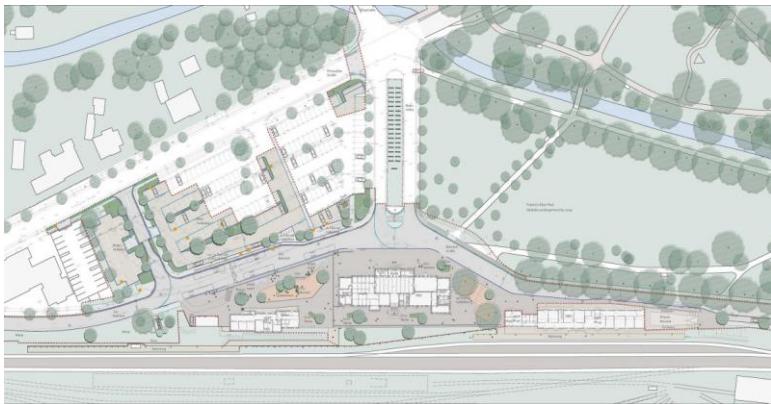
Vaatepildid Sõstrapõõsaste vahel seletuskirjast

Foto: 12.05.2021 T.Tomingas

Bahnhofplatz, Wittstock Kirde-Saksamaal

Wittstocki linna rahvaarv on ligikaudu 14000. Selleala peamised kasutajad on inimesed, kes liiguvad igapäevaselt läbi selle jaama, see on ka koht kus ristuvad paljude inimeste teed. Tühjad jaamahooneid renoveeritakse ning neid kasutatakse tulevikus halduse ja tervishoiu jaoks. Kasutades erinevaid tee-dekkatendeid, luuakse vabas vormis kujundatud tsoone erinevatele hooajalistele funktsioonidele- kioskitel, laudadele ja toolidele. Lisaks luuakse istumiskohtadega mängu- ja puhkeala. Teede ja tänavavaäärtesse ning rohelaldele lisatakse puid. https://www.hager-ag.ch/de/project/jpg707_yej883_gni568/ Sarnaselt Kuusalule on see ala inimeste ristumiskohad, kus liigub igapäevaselt palju inimesi.

Fotod https://www.hager-ag.ch/de/project/jpg707_yej883_gni568/

Saksamaal Stuttgartis B14 maantee

autorid: Köber Landschaftsarchitektur ja Stuttgarti asp- arhitektid.

B14 on mitme rajaga kiirtee, mis kulgeb läbi Stuttgarti kesklinna nelja kilomeetri pikkusena. B14 äärne tänavaruum on suure liiklusmahu tõttu väheste kasutusega, hoone esimesi korruseid eriti ei kasutata. Lisaks tekitab maantee kahe kõrvuti asuva kesklinna kvartali vahel suure lõhe. B14 maantee ääres on sarnaselt Kuusalule tühad alad, ning igapäevaselt liigub autoga palju inimesi, Põhiline tänavaruum on autodele, jalakäijatel ei ole piisavalt ruumi liikumiseks ega olemiseks. Selle asemel, et leppida kasvava liiklusmahu ja autokasutuse kõrge tasemega, kuulutas linn 2020. aastal välja rahvusvahelise konkursi B14 jätkusuutlikuks ja uuenduslikuks ümberkujundamiseks. Projektiga tahetakse vähendada õhusaastet. Vähendades poolevõrra sõidukitele jäädavat ruumi, asfalteeritud pinda ja liiklust. Selle asemele tulevad jalgratta ja jalakäijate ühendused ning rohkem rohelust. Eesmärgiks on muuta kiirtee avalike ruumide jadaks, kus oleks ruumi puhkamisele ja liikumisele, selleks ühendatakse linna üksteisest kaugel

asuvad funktsioonid ja rohealad. teede äärtesse istutatakse alleeid, vihmavesi jõuab nende roheliste ribade kaudu aluspinnasesse ja muutub taimedele kättesaadavaks.

https://www.asp-stuttgart.de/portfolio_items/internationaler-staedtebaulicher-wettbewerb-neuer-stadtraum-b14/?portfolioCats=22%2C68%2C24%2C12%2C66%2C21%2C67%2C3

<https://www.baunetz.de/meldungen/Meldungen>

Wettbewerb_zum_Stadtraum_in_Stuttgart_entchieden_7453693.html <https://koeber-la.de/project/neuer-stadtraum-b14/>

<https://www.competitionline.com/de/beitraege/197307>

Vaatepildid ja joonised planžettidelt

Järeldused

Olenemata asukohast või asula suurusest on inimestel vaja ruumi kus liikuda ja aega veeta. Seetõttu on tänavaruum oluline inimeste igapäevaelus ning tänaval eesmärk peaks olema inimesele võimalikult mugav ning mitmekesine ja erinevate ajaveetmis funktsioonidega.

KONTSEPTSIOON

Peatänava kontseptsiooni idee on muuta Kuusalu tee terviklikuks peatänavaks, mis suunab inimesi ning ühendab selle ääres asuvaid ettevõtteid ning ristumiskohti. Peatänaval liikudes moodustuvad suuremate ristumiskohtade lähedusse tänavat laiendavad sopikesed, mis hõlmavad endas erinevate funktsionidega ruume, luues lisategevusi ning tuues tänavääärde istumiskohti, olemisekohti ning muid funktsioone, siis inimestel tekib rohkem võimalusi ruumist osa saada ning muutub jalakäijatele veelgi mugavamaks ja inimmõõtmelisemaks. Alev on ka valla tõmbekeskus ning selle väärkas peatänav oleks oluline nii kohalikele kui kaugemalt tulijatele, et oleks koht kus olla. Lahenduse koostamise eesmärgiks on kasutada võimalikult palju olemasolevat, alevi ilmet ei muuda tundmatuseni, vaid parandab ning täiendab olemasolevat. Peatänava ruum ning väikevormid on lahendatud looklevate voolujooneliste vormidega, mis on inspireeritud, tänaval looklevast vormist ning liikuvusest. Tänavaäärsed sopikesed on vahelduvate funktsionidega: rahulikumad olemiseruumid ning aktiivsemad liikumiseruumid, on seotud omavahel looklevate kulgemiseradadega.

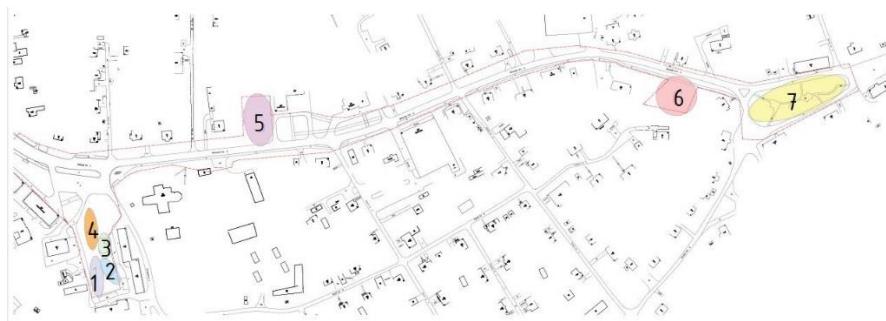
Lahenduse kirjeldus

Tsoneerimine ja funktsioonid

Projekteeritav ala on jaotatud neljaks sopikeseks ning neid ühendavaks kulgemiserajaks. Sopikesed liigendavad tänavat ning teevad kõndimise huvitavamaks. Igal sopikesel on erinevad tegevused. Peatänav algab Kirikuesisest platsist ning lõpeb Keskväljakuga. Alale on planeeritud kaks aktiivsete tegevustega ala: Mänguväljak ja Virgestusala ning kaks ala olemisekohaks Kunstidekooli esine ning Keskväljak.

TSONEERING

- 1 4-8 mänguvahendid
- 2 1-4 mänguvahendid
- 3 8 ja vanematele mänguvahendid
- 4 Olemiseala
- 5 Kunstidekooli esine
- 6 Virgestusala
- 7 Keskväljak

Kirikuesine plats ja mänguväljak

Praegune parkimisplats kiriku ees ja bussipeatus jäävad oma asukohale. Olemasolevale murualale tulevad puude-ja põõsaalad.

Mänguväljak on projekteeritud lähtudes erinevate vanuserühmade vajadustest.

Mänguväljakule valitud vahendid on arendavad ja põnevad. Ala on jaotatud kasutajate vanuseklasside järgi kolmeks: 1-4 aastastele, 4-8 aastastele ja vanematele kui 8 eluaastat. Mänguväljak on projekteeritud kummikatendiga arvestades mänguvahendite turvaalasid. Erinevate vanusegruppide alasid eraldavad ala läbivad könniteed.

Vanematele inimestele on mõeldud olemisekohad ning suured kiiged mänguväljaku ja parkimisplatsi vahelisel alal. Kiige konstruktsioon on terasest ja kaareosa on süsinik-klaaskiudkomposiitmaterjalist, turvatsoonid kummikatendist.

Kunstidekooli esine olemiseala

Peatänava äärde jääv üks sopike asub Kunstide kooli juures, samas majas asub ka postkontor, siis liigub siin palju inimesi, eriti õpilasi. Olemasolevate põõsaaladele lisaks juurde istutada puid ja põõsaid ning nende vaheline tuua suured kiiged, pingid ja lamamistoolid

Virgestusala

Järgmine sopike asub Kännu maja ja Toetatud Elamise Teenusmaja vahel. Ala keskele tuleb virgestusala. Virgestusalal on igasvanuses inimestele vahendid ja ka eakatele virgestusvahendid. Ala ääres on lamamistoolid, pingid ja kiiged ning haljustus.

Keskväljak

Keskväljakut läbib looklev könnitee, mis viib rahvamaja juurde. Selle tee äärde jäävad suured kiiged, pingid, lamamistoolid, põõsa ning puudealad. Küüditanute mälestusmärk liigub olemasoleva harilikku jalaka leinavormi puu juurde. Olemasolevad lipumastid, viia Pastoraadi esisele alale, kus on juba kordatehtud esinduslikala. Kuusalu alevis pole vaja mitut lippudega väljakut.

Teed ja valgustus

Mõlemale Kuusalu tee servale tuua asfaltkattega kergliiklustee laiusega 2,5 meetrit, mis muudaks liiklemise jalgsi ja jalgrattaga mugavamaks. Läbivalt on aladel teed asfaltkattega. Aladel asuvad jalgrattahoidjad. Valgustus on lahendatud mastvalgustitega. Tänava ääres valgustab autoteed ja könniteed kahepoolne valgusti, aladel sees on kohtvalgustid.

Haljastus

Tuua tänavaaärde juurde puude ja põõsasteridu, lisaks olemasolevatele sanglepareale, harilike pärnade ja Keskväljaku juuresolevale puudereale. Juurdelisatavate puude ja põõsaste eesmärgiks on tuua tänavapilti rohkem värvे oma õite, viljade ning lehtedega, liigilist mitmekesisust. Alev on suuresosas ümbritsetud männimetsaga, siis võiks haljastuses kasutada rohkem lehtpuuid ja põõsaid. Tuues viljapuid, mis kevadel toovad oma õitega alevisse värvì ning viljade valmimisel annavad oma panuse kohalike tervislikumale toitumisele. Haljastus ühtlasi pakub elukohti putukatele ja lindudele. Viljapuude vahel ning olemasolevate puude vahel paigutada kiiged ning lamamistoolid. Haljastuse paigutusega on loodud suletumaid ja avatumaid ruume ja arvestatud mitmerindelisusega. Puu nr 31 jäääb planeeritava könnitee keskele, siis tuleb kaitsta juurestikku.

Haljastuse lahenduses on kasutatud liigid on valitud viit lehtpuuliiki (on lahenduse joonisel vastavalt nummerdatud):

1. harilik hobukastan (*Aesculus hippocastanum*)
2. hapu kirspuu (*Prunus cerasus*) „Novella”
3. magus kirspuu (*Prunus avium*) „Sweetheart”
4. Aed-õunapuu (*Malus domestica*) „Antonovka”
5. Aed-ploomipuu (*Prunus domestica*) „Emma Leppermann”

Põõsaste liikidest on kasutatud viit põõsaliiki:

6. põõsasmaran (*Potentilla Fruticosa*), „Lovely Pink”
7. harilik sirel (*Syringa Vulgaris*)
8. tume-aeroonia (*Aronia melanocarpa*) „Autumn Magic”
9. Aed-karusmari (*Ribes uva-crispa*) „Pax”
10. Jaapani ebaküdoonia (*Chaenomeles japonica*) „Rondo”

KOKKUVÕTE

Käesolevastöös käsitleti Kuusalu alevi kõige suurema ja olulisema tänavava peatänava kujundamist. Eesmärgiks oli uurida Kuusalu ajalugu ja selle ruumilist struktuuri, leides kohad, mis vajasid probleemide lahendamist.

Planeeringulahenduse eesmärgiks on muuta tänav inimestele meeldivaks kohaks, kus oleks ruumi aega veeta ja erinevaid tegevusi teha. Lahendus on valminud lähteülesandes püstitatud eesmärkide ning analüüs ja ilmunud probleemkohtade lahenduste tulemusena. Peatänavaale on kavandatud tegevusi kõikides vanuserühmades inimestele. Tänav äärsetesse sopikestesse on aktiivseteks tegevusteks on planeeritud lastele on mänguväljak, mis on jaotatud vanusegruppide järgi ja viiregestusala Keskväljakу juurde. Rahulikumad olemisekohad on Kunstidekooli esisel ja Keskväljakul ning Kirikuesisel. Haljastusega on loodud meeldiv keskkond nii inimestele kui loodusele. Taimede valik ja paigutus loovad praatsemaid ja avatumaid ruume ning taimestik pakub silmailu läbi kogu aasta.

Lähtuvalt põhjaliku analüüs tulemustest leian, et antud planeeringulahenduse elluviimine saab aidata kaasa Kuusalu alevi kohalikele ja kaugemalt tulnutele alevis rohkem aega veeta, mitte suhtuda alevisse, kui transiitkoridori ning võimalikult kiiresti läbi sõita.

SUMMARY

The present work dealt with the planning of the largest and most important street in Kuusalu town. Kuusalu tee into main street. The aim was to study the history of Kuusalu and its spatial structure, finding places that had problems which needed to be solved. The goals of the planning solution are to change street space pleasant place where there is enough room to spend time and to different activities. The solution has been completed with the help of the goals and analyzes set in the initial task and the solutions of the problem areas that have appeared. Activities for all age groups are planned on the main street. For active activities there is a children's playground along the street, which is divided into age groups and a sports equipment area near the Central Square. There are calmer places in the front of School of Arts and in the Central Square and in the front of the Church.

Landscaping has created a pleasant environment for both people and nature. The selection and arrangement of plants create more private and open spaces, and the vegetation offers beautiful views throughout the year.

Based on the results of the thorough analysis, I believe that the implementation of this planning solution can help the locals and visitors of Kuusalu to spend more time in Kuusalu and not treat the town as a transit corridor.

KASUTATUD KIRJANDUSE LOETELU

1. Sven- Olav Paavel, Kuusalu alevik vanadel ja uutel fotodel, Laurentsiuse Selts 2020
2. Helmut Elstrok, Kõrvemaast Põhjarannani Kuusalu Kihelkonna kirjanduslik-kodulooline antoloogia, Kuusalu, Tallinn, Tapa 1995
3. Herbert Tampere, Vana Kannel III Kuusalu vanad rahvalaulud I, Tallinn 1938
4. Alar Astover, Endla Reintam, Enn Leedu, Raimo Kõlli, Muldade väliuurimine, Eesti Maaülikool 2013
5. Regionaalne pendelrändeuring LÖPPARUANNE LÜHIKOKKUVÕTE Koostajad: Rein Ahas, Siiri Silm, Kadri Leetmaa, Tiit Tammaru, Erki Saluveer, Olle Järv, Anto Aasa, Margus Tiru
6. Höbelauk Lihula peatänav seletuskiri 2019
7. K.Lynch The Image of the City 1960
8. „SÖSTRAPÕÖSASTE VAHEL“ seletuskiri
9. Kuusalu Kirikukroonika 1837-1914 Prof.Dr.Albrecht Rost, Toomas Mäeväli, EELK Laurentiuse Kogudus 2014
10. M. Schmiedehelm, Kuusalu Linnus, ERK Muinasteaduse erinumber 9.11.1936
11. Taimede välimääraja M.Kask, V.Kuusk, L.Laasimer, A.Mäemets, H.Rebassoo, S.Talts, L.Viljasoo, Tallinn 1972
12. Puittaimestiku ja haljastuse inventeeringimise kord, Tallinna Linnavalitsuse määrusest nr. 34 2006
13. Puude ja põõsaste määraja, Jean-Denis Godet, tõlkija Aleksei Paivel, Koolibri 2000
14. Ühistegelised Uudised, nr. 45, 6 november 1925 <https://dea.digar.ee/cgi-bin/dea?a=d&d=uhisuudised19251106.2.14>

LISAD

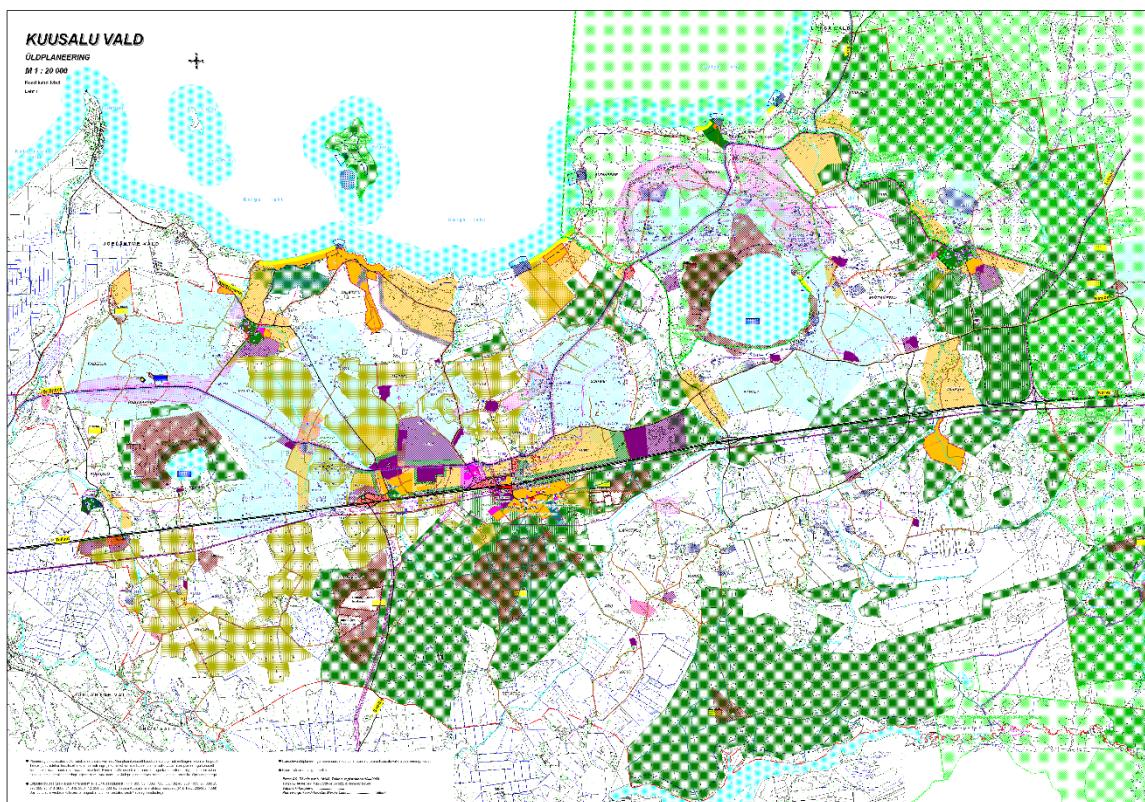
Arengukavad

Kehtiv üldplaneering <https://www.kuusalu.ee/kehtivad-uldplaneeringud>

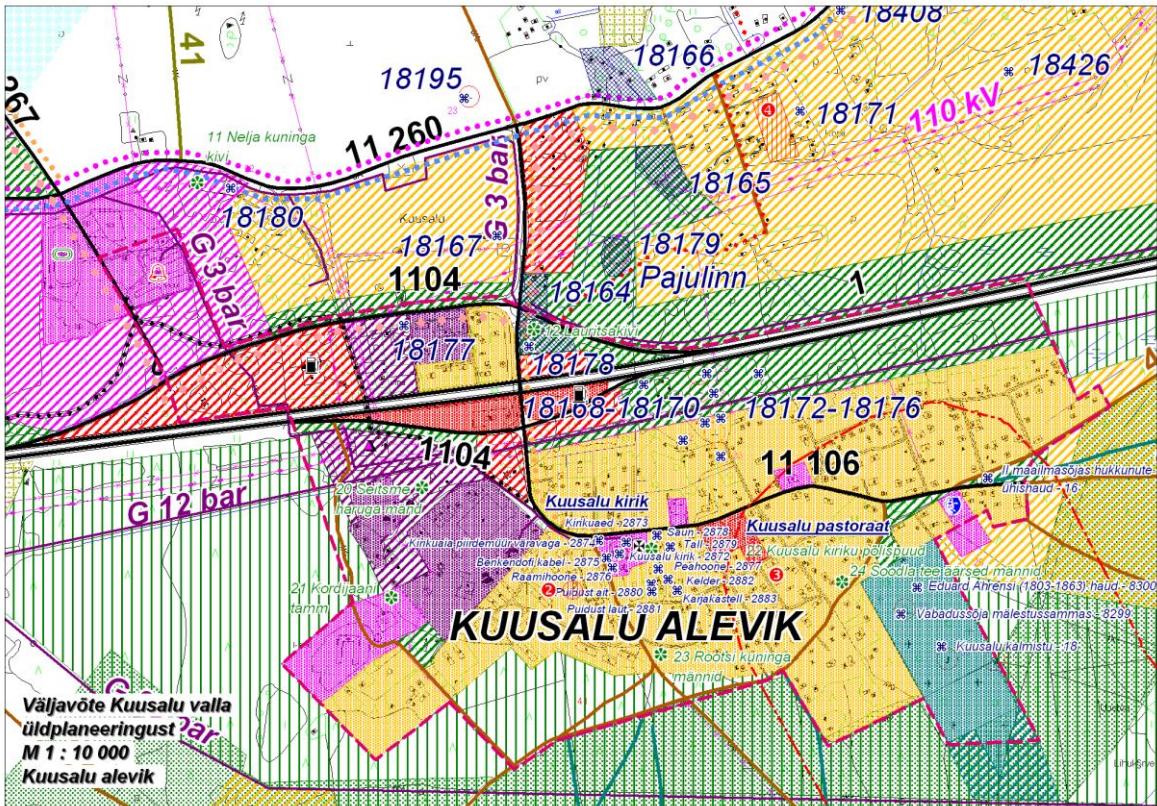
Arengukavad <https://www.kuusalu.ee/arengukavad>

Kuusalu valla kehtiv üldplaneering vastuvõetud 2001

KUUSALU VALLA ÜLDPLANEERING

https://www.kuusalu.ee/documents/7610268/10289252/Kuusalu-1_madalam_kvaliteet.png

alevi väljavõte üldplaneeringust

https://www.kuusalu.ee/documents/7610268/10289252/Kuusalu_alevik_v2ljav6te.png

KUUSALU VALLA HARIDUSVALDKONNA ARENGUKAVA 2015-2020

KUUSALU VALLA NOORSOOTÖÖ ARENGUKAVA 2014 – 2020

KUUSALU VALLA SPORDI ARENGUKAVA 2014-2020

KUUSALU VALLA SOTSIAALVALDKONNA ARENGUKAVA AASTATEKS 2014-2020

KUUSALU VALLA KULTUURI ARENGUKAVA 2014 – 2020

Kuusalu valla arengukava 2012 – 2032

KUUSALU VALLA TEEDE ARENGUKAVA 2016-2025

KUUSALU VALLA RAHVASTIKU ARENG JA PROGNOOS AASTANI 2040

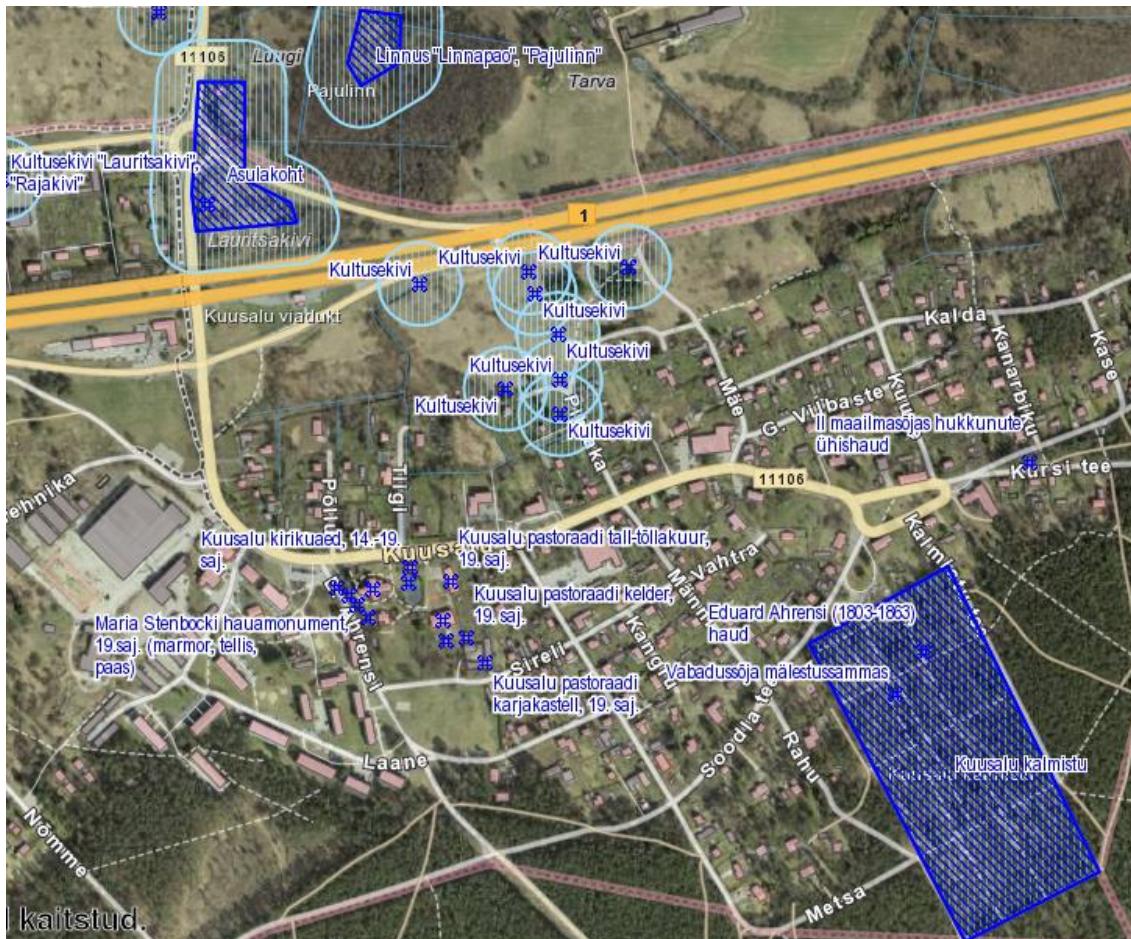
Päikese tõus ja loojumine

21.06.2021 päike tõuseb kell 3.59 ja loojub 22.40. 21. 12.2021 päike tõuseb kell 9.14 ja loojub kell 15.18.

Kaart <https://www.suncalc.org/#/59.4454,25.4404,17/2021.06.21/14:07/1/1>

Muinsuskaitsealused objektid

Muinsuskaitsealuste objektide kaart:

<https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/app/kultuurimalestised>

Kuusalu alevis on kokku 23 muinsuskaitse alust objekti:

18164 asulakohv

<https://register.muinas.ee/public.php?menuID=monument&action=view&id=18164>

18179 Pajulinn

<https://register.muinas.ee/public.php?menuID=monument&action=view&id=18179>

2872 Kuusalu kirik

<https://register.muinas.ee/public.php?menuID=monument&action=view&id=2872>

2873 Kirikuaed

<https://register.muinas.ee/public.php?menuID=monument&action=view&id=2873>

18 Kuusalu surnuaed.

<https://register.muinas.ee/public.php?menuID=monument&action=view&id=18>

Pastoraadi tall-tõllakuur 2879.

<https://register.muinas.ee/public.php?menuID=monument&action=view&id=2879>

3690 Maria Stenbocki hauamonument, 19.sajandist.

<https://register.muinas.ee/public.php?menuID=monument&action=view&id=3690>

18168 Kultusekivi

<https://register.muinas.ee/public.php?menuID=monument&action=view&id=18168>

18172 Kultusekivi

<https://register.muinas.ee/public.php?menuID=monument&action=view&id=18172>

18177 Kultusekivi

<https://register.muinas.ee/public.php?menuID=monument&action=view&id=18177>

18173 Kultusekivi

<https://register.muinas.ee/public.php?menuID=monument&action=view&id=18173>

18174 Kultusekivi

<https://register.muinas.ee/public.php?menuID=monument&action=view&id=18174>

18175 Kultusekivi

<https://register.muinas.ee/public.php?menuID=monument&action=view&id=18175>

18176 Kultusekivi

<https://register.muinas.ee/public.php?menuID=monument&action=view&id=18176>

18178 Kultusekivi "Lauritsakivi", "Rajakivi"

<https://register.muinas.ee/public.php?menuID=monument&action=view&id=18178>

Lauritsakivi juurde käib legend munk Laurentiusest, kes põletati sellel kivil. Kivil on põletusrest, sauad ja lohud, oli kasutusel kultusekivina I aastatuhandel eKr.

18170 Kultusekivi

<https://register.muinas.ee/public.php?menuID=monument&action=view&id=18170>

18169 Kultusekivi

<https://register.muinas.ee/public.php?menuID=monument&action=view&id=18169>

16 II maailmasõjas hukkunute ühishaud

<https://register.muinas.ee/public.php?menuID=monument&action=view&id=16>

Asub rahvamaja läheduses.II maailmasõja aegne matmispaik. Hauasammus püstitati 1954. a. Ühishauda on vene armee allikate andmeil maetud 36 II maailmasõjas hukkunud sõjaväelast

2875 Kuusalu kiriku Benkendorfi kabel, 19. saj

<https://register.muinas.ee/public.php?menuID=monument&action=view&id=2875>

Väike antiiktempli laidis ehitatud matusekabel. Asub Kuusalu kirikuaias, värvast sisenedes jäab paremale piirdemüüri äärde

2874 Kuusalu kirikuai piirdemür värvavaga, 14.-19. saj

<https://register.muinas.ee/public.php?menuID=monument&action=view&id=2874>

2876 Kuusalu kiriku raamahoone, 19. saj

<https://register.muinas.ee/public.php?menuID=monument&action=view&id=2876>

2880 Kuusalu pastoraadi puidust ait, 19.saj.

<https://register.muinas.ee/public.php?menuID=monument&action=view&id=2880>

Hoone asub pastoraadi peahoone taga, ehitatud 19. sajandil.

2882 Kuusalu pastoraadi kelder, 19.saj.

<https://register.muinas.ee/public.php?menuID=monument&action=view&id =2882>

2883 Kuusalu pastoraadi karjakastell, 19.saj.

<https://register.muinas.ee/public.php?menuID=monument&action=view&id=2883>

Looduskatsealused objektid

Looduskatsealused objektid Kuusalu 7-haruline mänd (KLO4000622)

https://infoleht.keskkonnainfo.ee/default.aspx?state=6;572247461;est;eelisand;;&comp=objresult=ala.tyyp.Y&obj_id=27

Kuusalu kiriku põlispuud, Kiriku pärn (KLO4000627)

https://infoleht.keskkonnainfo.ee/default.aspx?state=6;572247461;est;eelisand;;&comp=objresult=ala.tyyp.Y&obj_id=38

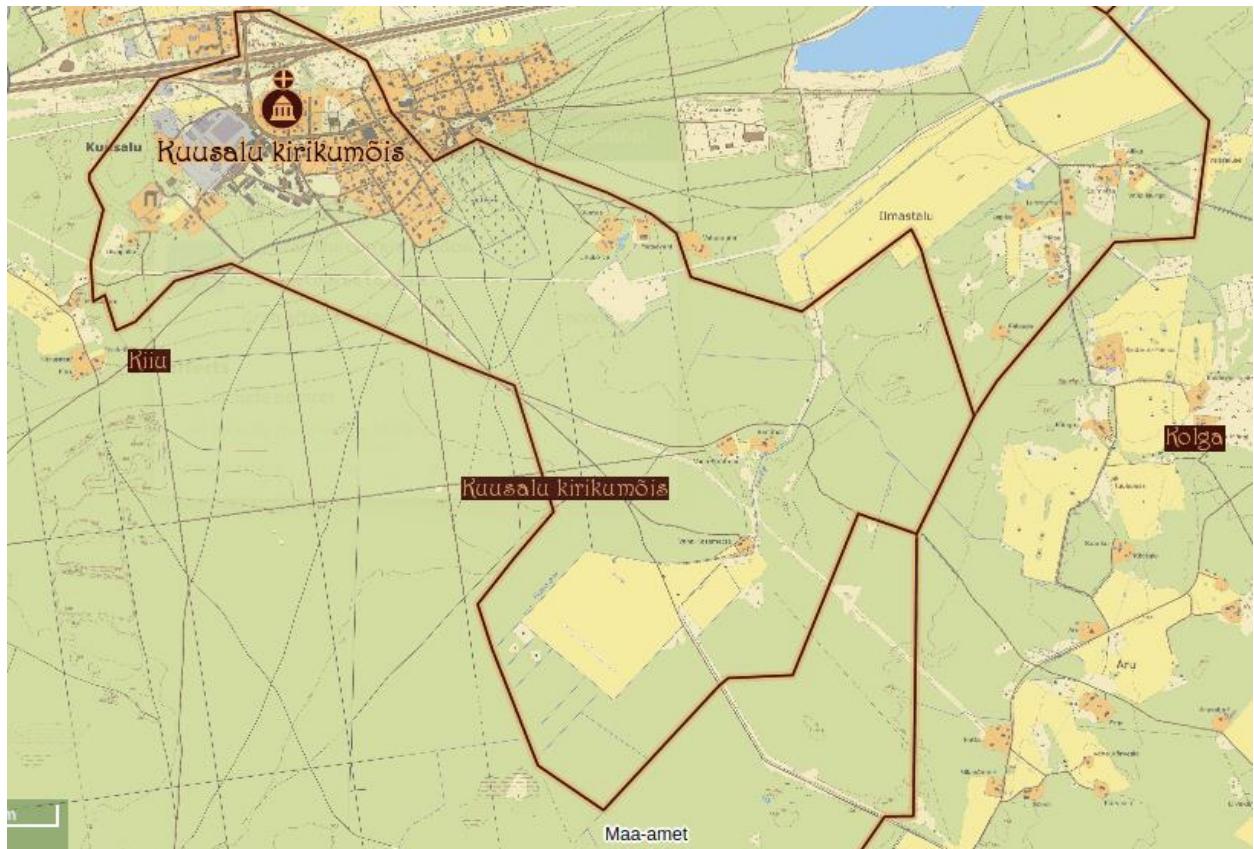
Kuusalu oja

https://infoleht.keskkonnainfo.ee/default.aspx?state=6;572247461;est;eelisand;;&comp=objresult=veekogu&obj_id=1912720214

Rehatse maastikukaitseala kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstava loodusobjektina kaitse all ja Rehatse kaitseala kaitse-eeskiri

https://infoleht.keskkonnainfo.ee/default.aspx?state=6;572247461;est;eelisand;;&comp=objresult=dok&obj_id=1185418496

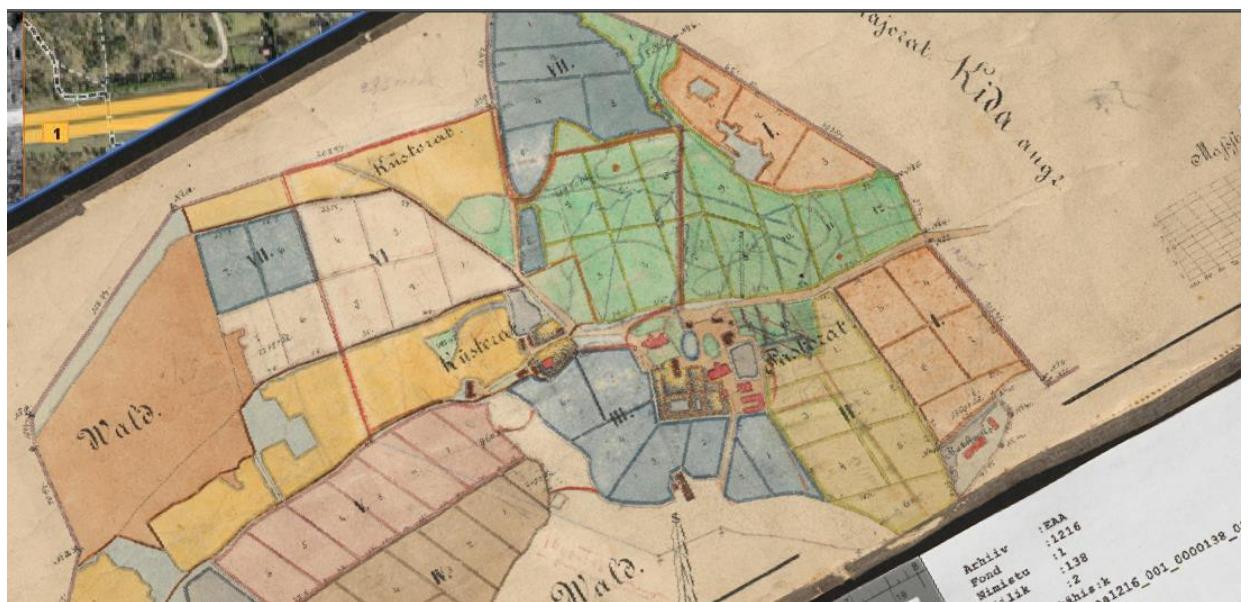
Ajaloolised kaardid

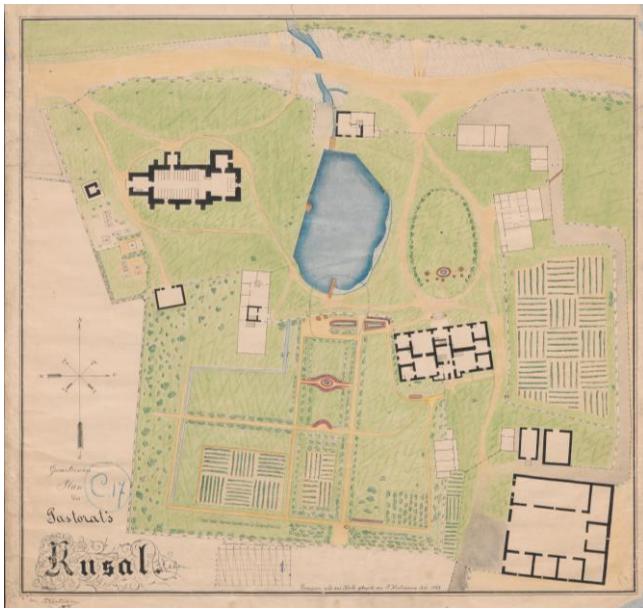
Kunagise Kuusalu kirikumõisa ala. Kaart maa-amet

1694 http://www.ra.ee/fcgi-bin/iipsrv.fcgi?FIF=/mnt/saaga_laiendus/kaardid/eaa0001/002/c-0-i-0-1/eaa0001_002_c-0-i-0-1_00001_k.tif&wid=4000&hei=4000&qlt=100&cvt=jpeg

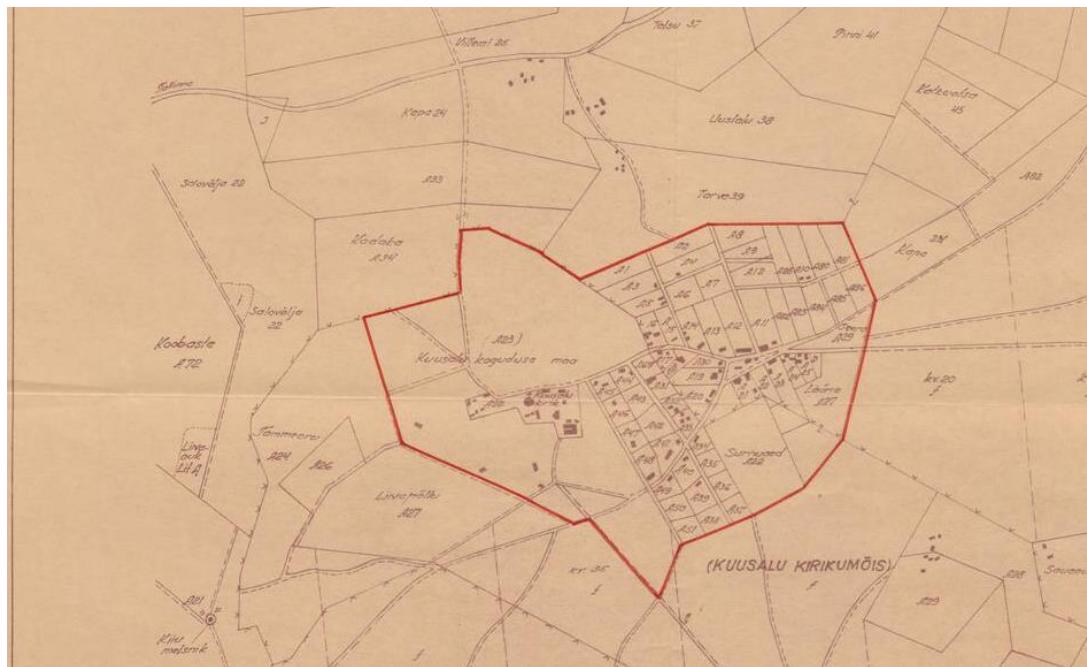

1883 Kaart http://www.ra.ee/fcgi-bin/iipsrv.fcgi?FIF=/mnt/saaga_laiendus/kaardid/eaa1216/001/0000138/eaa1216_001_0000138_00002_k.tif&wid=4000&hei=4000&qlt=100&cvt=jpeg

1883 Kirikuai plaan autor P.Kentmann (Kuusalu Kirikukroonika)

<http://www.ra.ee/kaardid/index.php/et/map/viewImage?id=534>

1940 koostaja Karl Mõrd, Plaan kiriku ümbrus kruntideks mõõta

<https://www.ra.ee/kaardid/index.php/et/map/viewImage?id=104692>

1951 Maa-ameti fotoladu

<https://fotoladu.maaamet.ee/?basemap=digiaero&minimap=1951%20Geoloogiakeskus&zlevel=11,25.44187,59.44745&fotoarhiiv&overlay=tyhi>

Ajaloolised fotod

IKMF.1379

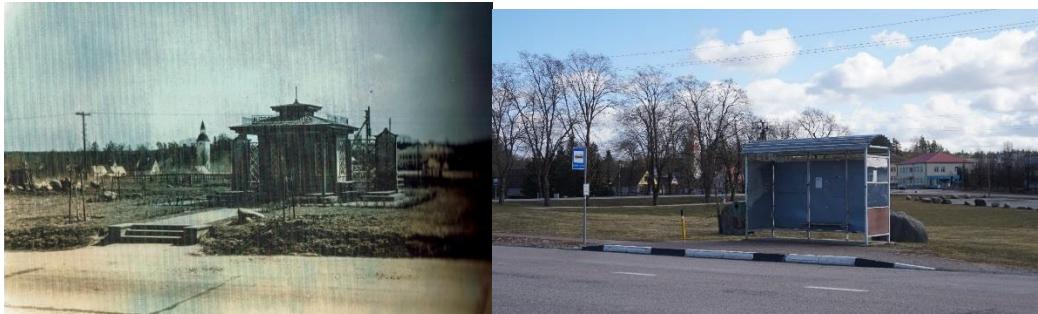
1913 Rannarahva Muuseum (AIS)

http://www.ra.ee/fotis/index.php/et/photo/view?id=61242&_xr=5f3295b8a3fbc

Foto Kuusalu viadukti ehitus 1980, sai valmis 1980 aastal toimunud olümpiamängudeks.

<https://www.muis.ee/museaalview/1168736>

Fotod: Sepp 1961 ja T.Tomingas 22.03.2020 vaade alevile Tallinn- Narva maanteelt

Kortermaja õpetajatele <https://ajapaik.ee/photo/123229/>

https://www.ra.ee/fotis/index.php/et/photo/view?id=28615&_xr=605fad1221603

1961 B.Mäemets, Harju Tarbijate Kooperatiivi Kuusalu tööstuskaupade kaupluse välisvaade. Keskvälvaku ääres

Kuusalu Kaubamaja, arhitekt Koidu Lassmann <https://ajapaik.ee/photo/125116/>

Kuusalu esimene laulupäeva rongkäik 18.7.1926. taustal paistab kirikutorn. <https://www.muis.ee/museaalview/1727128>

1890 Gerban ehitab Kuusalu apteegi , mis lõpetas oma tegevuse alles mõned aastad tagasi. Foto 16.08.2020 T. Tomingas

August Kännu maja, valmis 1923, alevi esimene kahekorruseline hoone, Foto: 8.08.2020 T.Tomingas

1925 kirikule vaade idast

http://www.ra.ee/fotis/index.php/et/photo/view?id=735713&_xr=5f328f4d57427

Vaade kiriku tornist 1908 foto Toivo Niinemetsa kogust ja 1920

<https://ajapaik.ee/photo/48059/vaade-kuusalu-kiriku-tornist/>

Taustal Keskväljak <https://www.flickr.com/photos/145777170@N05/31057246781/>

Foto: Endel Jalakas 1969 vaade

tehasele, elumajadele ja ka Tallinn-Narva maanteele.

EFA.683.0.199785

26.02.1967 Paistavad kirik, eramajad ja kortermajad

<https://www.ra.ee/fotis/index.php/et/photo/view?id=39130&xr=605fade43fe58>

1990

<https://fotoladu.maaamet.ee/?basemap=digiaero&minimap=1951%20Geoloogiakeskus&zlevel=11,25.43853,59.44751&fotoarhiiv&arhiiv=160102&overlay=>

Kohalike küsitluse tulemused

Küsitluse eesmärgiks oli teada saada erinevates vanusegruppides kohalike elanike mõtteid Kuusalu alevi ning selle ümbruse kohta. Vastajad olid Kuusalu alevi ning ümbruse elanikud. Küsitlus viidi läbi intervjuudena ning sellele vastas 28 inimest, keskmise vanus 39,9 aastat.

Küsimused:

1. Mis on Kuusalu alevis hästi?

Kõik on lähedal, kui tahad näiteks poodi minna.
Rahvamajas toimub palju üritusi
Arstiabi on lähedal,
poodide valik on hea, isegi ehituspood
hea ühistransport
ilus kirik
ilus loodus
looduskauniskoht
kuritegevust pole
palju kultuuriüritusi,
tugevad kultuuri kollektiivid ning nende juhid
muusikakool
spordivõimalused, rajad, marjakorjamine seenekorjamine puhkamine metsas
ilus männimets
mets on lähedal
Loodusobjekte on lähedal väga palju
Rikas ajalugu
Palju kultuuritegelasi on siint võrsunud.
meri lähedal,
noortekeskus
kohvikud
kiriku juures on puud ilusasti valgustatud
rikkalik kultuur
ligipääs igalepoole on väga hea
rahvamaja
palju taidluskollektiive
näeb viisakas välja
tänavad on puhtad
Ahrensi mälestusmärk,
Metsas võimlemisvahendid
Toredad inimesed
Toredad naabrid
Palju sugulasi
Alev on paraja suurusega
Spordikeskus, ujula
Metsas sportimisvahendid
Kuusalus ja Kius lasteaiad
Pöllud ümberringi, pöllumajandusega saab tegeleda

Raamatukogu

Koolitunnel korras

Turismitalud

Kõik elamiseks vajalik olemas

Alevi nurgad on ajajooksul ära lihvitud, Kuusalus pole midagi puudu ega halvasti.

2. Mis on Kuusalu alevis puudu/halvasti?

Puudu: Kuusalus on puudu väike hotell kuhu mahuks näiteks bussitäis rahvast.

Kõrts kus saaks öhtuti olla, on ainult päevaselajal avatud kohvikud.

Korralik kokkusaamiskoht, kohalikel söögikohtadel tase madal

Kaugtööd tegeval inimesel ei ole kohta väljaspool kodu tööd teha.

Tantsimisekohta pole

Valguskaabel interneti jaoks ümbritsevatele küladele.

Halvasti: Rahvamaja parkimine ja sõidutee on halvasti läbimõeldud.

Ambulatooriumil on väga kõrge trepp.

Juhtmega internet võiks parem olla.

Prügi veetakse metsaalla

Massilised liivakarjäärid- Kuusalu on ümbritsetud neist, ulatuval lausa Kiidu välja

Lageraied igal pool, võetakse ka Tallinn-Peterburi maantee äärsed müratõkke metsad lagedaks.

Mänguväljakutel vähe vahendeid

Hinna seafarm ja selle hais kilomeetrite ulatuses

Puittaimestiku üldandmed

Taksonite tabel

Järje - korra nr	Takson	Haljustus objekt	Rinnas- ümber mõõt (1,3 m kõrguselt maa pinnast) cm	Kõrgus (m)	Haljas-tuslik väärustus - klass	Märkused
1.	Harilik vaher	6 puuderühm	33-128	20	I	Terved puud

2.	Harilik vaher	12 puuderühm	51-125	20	II	Terved puud
3.	sanglepp	üksikpuu	134	20	I	Terve puu
4.	Harilik vaher	13 puuderühm	35-98	15-18	II	Terved noored puud
5.	Harilik pärn	üksikpuu	245	22	I	terve puu
6.	Harilik vaher	üksikpuu	147	18	III	Üks suur haru maha saetud, võra kaldo lõuna suunas
7.	Harilik vaher	üksikpuu	220	18	III	sirgel harul oksad maha saetud, kõrvalharude võra kaldus lõunasse
8.	Harilik vaher	Üksikpuu	168	18	I	Terve puu, tüvel linnumaja
9.	Harilik vaher	Üksikpuu	200	22	III	Tüves maapinna lähedal 50cm pikkune auk
10.	Elupuu, roomav kadakas	põõsarühm		0,2- 1,5	II	Noorte elupuude ja roomavate kadakate põõsasterühm
11.	Harilik vaher	Üksikpuu	161	20	I	Terve puu
12.	Harilik jalakas	Üksikpuu	216	20	I	Terve puu
13.	Harilik jalakas	3 puuderühm	175-180	20	I	Terved puud
14.	sanglepp	3 puuderühm	170-180	20	I	Terved puud
15.	ebajasmiin	üksikpõõsas		1,3	V	Põõsa võra on maha saetud,

						alles on ainult varred
16.						
17.						
18.	Harilik kuusk	Üksikpuu	115	15	I	
19.	Harilik vaher	Üksikpuu	47	4	I	
20.	Arukask	Üksikpuu	125&114	18	I	50cm kõrguselt 2 haru
21.	Arukask	Üksikpuu	60	8	V	Ühepoolne võra, sest kasvab nr 20 võras, haavad tüves
22.	Harilik tamm	Üksikpuu		4	I	Võra ulatub lipumastideni
23.	Arukask	Üksikpuu	125&142	15	I	50cm kõrguselt 2 haru
24.	Harilik vaher	4 puuderühm	48-82	8	I	terved
25.	põõsasmara n	4 Põõsarühma		0,5	IV	
26.	forsüütia	3 põõsarühma		2	IV	
27.	Elupuu	põõsas		0,4	V	Surnud põõsas istutusnõus
28.	põõsasmara n	2 põõsarühma		0,5	IV	
29.	kuuselaadne	2 põõsarühma		0,3	IV	6 taime mõlemas rühmas
30.	Harilik jalakas	Üksikpuu	30	1,7	I	leinavorm

31.	Harilik pärn	Üksikpuu	110&154	15	I	50cm kõrguselt 2 haru
32.	Harilik tamm	Üksikpuu	157	15	I	Tüves 2 naela 1,5m kõrgusel
33.	Harilik pärn	Üksikpuu	85	8	IV	2m kõrgusel seeneviljakeh a
34.	Harilik pärn	Üksikpuu	98&110&10 0	15	I	3 haru 20cm kõrguselt
35.	Harilik saar	Üksikpuu	71	10	II	
36.	mets- kibuvits aed- õunapuu, Harilik vaher, must sõstar	Puude ja põõsasterüh m	1-25	4	IV	Noor võsa
37.	Aed- õunapuu	Üksikpuu	59	3,5	IV	
38.	Aed- õunapuu	Üksikpuu	25	3,5	IV	
39.	Harilik jalakas	Üksikpuu	110	18	I	
40.	Harilik vaher	Üksikpuu	75	15	II	
41.	Harilik pärn	Üksikpuu	100	15	I	
42.	Harilik hobukastan, Harilik pärn	4 Puuderühm			V	4m kõrguselt puudel ladvat maha saetud, on mõned peenikesed oksad latva kasvanud
43.	Harilik pärn	Üksikpuu	136	15	I	

44.	Harilik pärn	Üksikpuu	158	15	III	Mitu haru maha saetud, haavad tüves, mustad seene-viljakehad
45.	Harilik pärn	Üksikpuu	148	15	I	
46.	Harilik pärn	Üksikpuu	152	15	III	Mitu haru maha saetud
47.	Harilik pärn	Üksikpuu	70&79&90	15	II	
48.	Harilik pärn	Üksikpuu	72	15	II	
49.	Harilik pärn	Üksikpuu	168	15	I	
50.	Harilik pärn	Üksikpuu	130	15	III	Mitu haru maha saetud
51.	Harilik pärn	Üksikpuu	164	18	I	
52.						
53.						
54.						
55.						
56.	Sanglepp	Üksikpuu	160	20	I	
57.						
58.	Sanglepp	Üksikpuu	195	20	I	
59.	Sanglepp	Üksikpuu	154	20	I	
60.	Sanglepp	Üksikpuu	186	20	I	
61.	Sanglepp	Üksikpuu	156	20	I	
62.	Sanglepp	Üksikpuu	194	20	I	
63.	Sanglepp	Üksikpuu	154	20	I	
64.	Sanglepp	Üksikpuu	244	20	I	

65.	Sanglepp	Üksikpuu	350	20	I	
66.	Harilik pärn	Üksikpuu	75&102	15	II	
67.	saarvaher	Üksikpuu	95&95	15	I	Kaldu põhja suunas
68.	Harilik pärn	Üksikpuu	88	10	II	
69.	Harilik pärn	Üksikpuu	98	10	II	
70.	Aed-õunapuu	Üksikpuu		2,5	I	Madal, lai sort
71.	saarvaher	Üksikpuu	96&108	15	I	2 haru
72.	Harilik tamm	Üksikpuu	148	15	I	
73.	Elupuu	põõsarühm		1-1,7	II	2 sorti
74.	tatari kuslapuu	Põõsarühm		1,5-1,7	II	3 põõsast
75.	Harilik vaher Royal Red	Üksikpuu	11	3	II	Noor puu
76.	kurdlehine kibuvits	Põõsarühm		1,2	II	
77.	Arukask	4 puuderüm	56-115	18	II	
78.	Harilik pärn	Üksikpuu	130	15	I	Suur haru saagimise jälg
79.	Harilik pärn	Üksikpuu	90	15	I	
80.	Harilik pärn	Üksikpuu	90	15	I	
81.	Harilik pärn	Üksikpuu	85	15	I	
82.	Harilik pärn	Üksikpuu	100	15	I	
83.	Harilik pärn	Üksikpuu	40&150	15	I	Peenem haru suure vigastusega

84.	Harilik vaher	Üksikpuu	170	10	I	Võras palju kuivanud oksi
85.	Harilik mänd	Üksikpuu	180	15	I	
86.	Harilik mänd	Üksikpuu	180	15	I	
87.	elupuud	põõsarühm		0,2-1	III	Erinevad elupuud
88.	magesõstar	põõsarühm			III	
89.	Harilik hobukastan	Üksikpuu	50&70	8	III	
90.	Harilik hobukastan	Üksikpuu	75	8	III	
91.	saarvaher	Üksikpuu	50-80	15	III	3 haru
92.	Harilik tamm	Üksikpuu	50-80	15	III	3 haru, vigastused, palju murdunud oksi
93.	Harilik vaher	Üksikpuu	70&70	10	III	2 haru

Liigi eestikeelne nimetus	Liigi ladinakeelne nimetus
1. Harilik vaher	<i>Acer platinoides</i>
2. Harilik pärn	<i>Tilia cordata</i>
3. Sanglepp	<i>Alnus glutinosa</i>
4. Harilik jalakas	<i>Ulmus glabra</i>
5. Harilik kuusk	<i>Picea abies</i>
6. Arukask	<i>Betula pendula</i>
7. Harilik saar	<i>Fraxinus excelsior</i>
8. kurdlehine kibuvits	<i>Rosa rugosa</i>

9. aed-õunapuu	<i>Malus domestica</i>
10. Harilik tamm	<i>Quercus robur</i>
11. must sõstar	<i>Ribes nigrum</i>
12. mets-kibuvits	<i>Rosa majalis</i>
13. tatari kuslapuu	<i>Lonicera tatarica</i>
14. roomav kadakas	<i>Juniperus horizontalis</i>
15. harilik hobukastan	<i>Aesculus hippocastanum</i>
16. Magesõstar	<i>Ribes alpinum</i>
17. harilik sarapuu	<i>Corylus avellana</i>
18. põõsasmaraan	<i>Dasiphora fruticosa</i>
19. ebajasmiin	<i>philadelphus</i>
20. forsüütia	<i>Forsythia</i>
21. saarvaher	<i>Acer negundo</i>

Väikevormid

Prügikast

<https://www.euroform-w.com/en/products/litter-bins/contour-275h-276h-276h-120>

Lamamistool

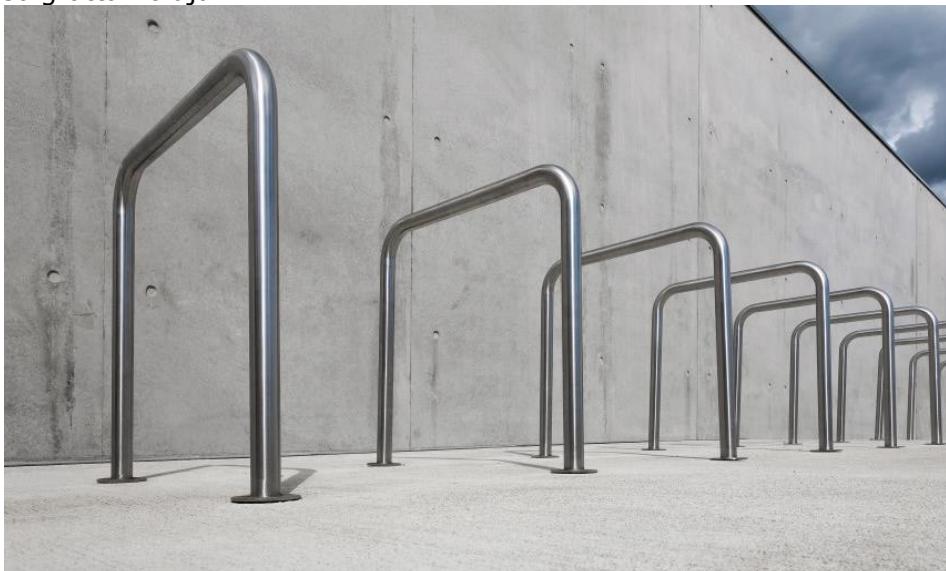
<https://www.euroform-w.com/en/products/modular-benches---lounger/contour-340>

Pink

<https://www.euroform-w.com/en/products/benches---chairs-wood/contour-322-323-325>

Jalgratta hoidja

<https://extery.com/tooted/kaar/>

Mänguvahendid

1-4 aastastele

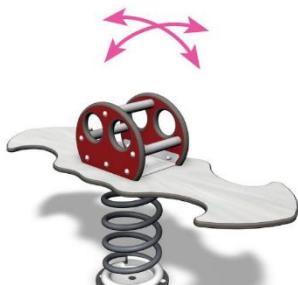
<https://www.lappset.com/Products/Product/DINO/010503'>

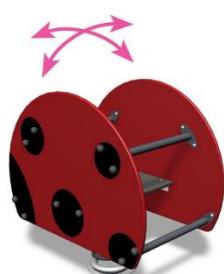
https://www.lappset.com/Products/Product/Sandbox/137400_M

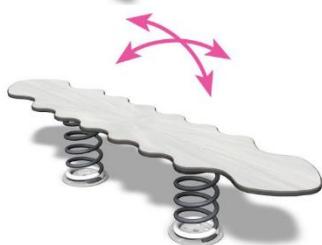
<https://www.lappset.com/Products/Product/MOUSE/010506>

<https://www.lappset.com/Products/Product/LADYBIRD-FOR-2/096320>

<https://www.lappset.com/Products/Product/LADYBIRD-SWING/096325>

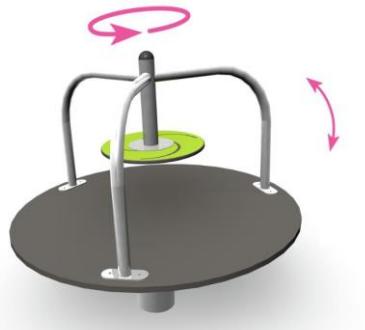

<https://www.lappset.com/Products/Product/CABBAGE-WORM/096319>

<https://www.lappset.com/Products/Product/Rosa/104500M>

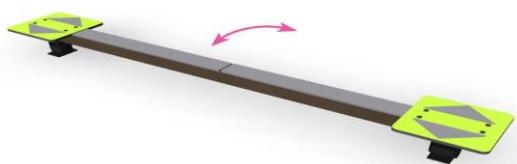
4-8 aastastele

<https://www.lappset.com/Products/Product/Rumba/137004M>

<https://www.lappset.com/Products/Product/Climbing-Frame/137072M>

<https://www.lappset.com/Products/Product/Shaker/137210M>

<https://www.lappset.com/Products/Product/Seesaw/220050>

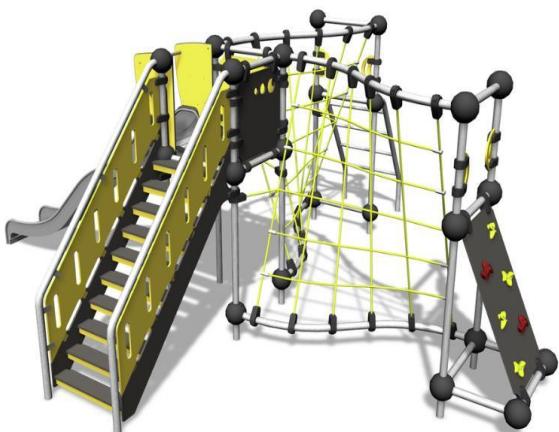
<https://www.lappset.com/Products/Product/Activity-Tower/137124M>

<https://www.kompan.com/play/freestanding-play/bouncing-equipment/jumper-round-o112cm>

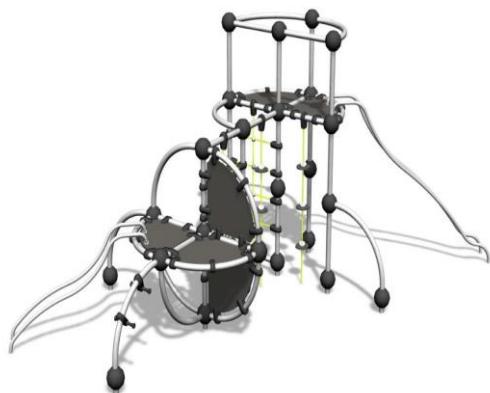

<https://www.kompan.com/play/freestanding-play/toddler-equipment/little-duckling>

<https://www.lappset.com/Products/Product/Iridium/220332>

4+

<https://www.lappset.com/Products/Product/Cobalt/220140>

Vanematele kui 8 aastatele

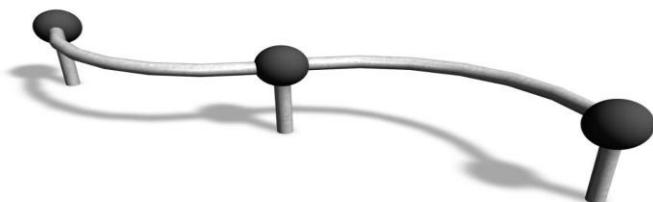
<https://www.kompan.com/play/freestanding-play/spinners-carousels/spica-3>

<https://www.kompan.com/play/nature-play/robinia-dynamics/hammock>

<https://www.lappset.com/Products/Product/Spinning-Machine/200020>

<https://www.lappset.com/Products/Product/PRECISION-BEAM/220541>

<https://www.lappset.com/Products/Product/Activity-Tower/137050M>

<https://www.kompan.com/play/freestanding-play/spinners-carousels/supernova>

Piire mänguväljakу äärde

Virgestusvahendid

<https://www.kompan.com/sport-fitness/outdoor-fitness/exercise/sit-up-bench-power-bike>

<https://www.kompan.com/sport-fitness/outdoor-fitness/exercise/free-runner-cross-trainer>

<https://www.kompan.com/sport-fitness/outdoor-fitness/cross-training/core-twist>

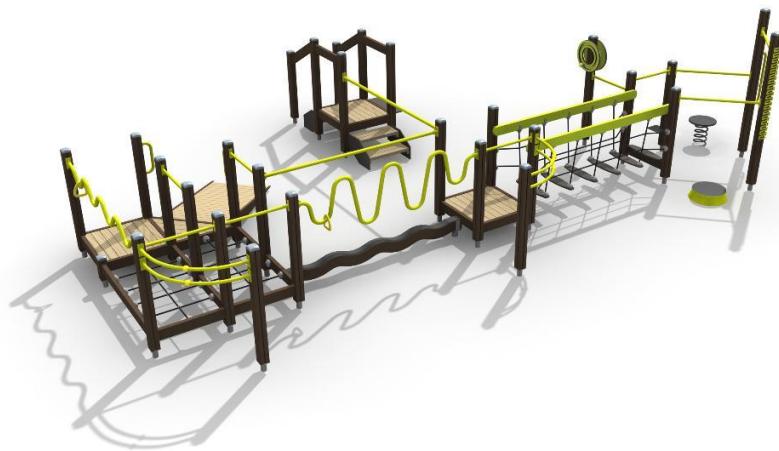

<https://www.kompan.com/sport-fitness/outdoor-fitness/cross-training/magnetic-bells>

<https://www.kompan.com/sport-fitness/outdoor-fitness/cross-training/pull-up-bars>

Eakate virgestusvahend

<https://www.lappset.com/Products/Product/CLASSIC-90/080490M>

Lisatav haljastus

Harilik sirel *Syringa vulgaris*

<https://juhanipuukool.ee/harilik-sirel>

Põõsasmaran *Potentilla fruticosa* 'Lovely Pink'

<https://juhanipuukool.ee/est/poosasmaran-lovely-pink>

Tume aroonia *Aronia melanocarpa* „Autumn Magic”

<https://juhanipuukool.ee/est/tume-aroonia-autumn-magic-30500136>

Hapu kirsipuu *Prunus cerasus* „Novella”

<https://juhanipuukool.ee/est/hapu-kirsipuu-novella>

Aed-õunapuu *Malus domestica* 'Antonovka'

<https://juhanipuukool.ee/est/taimed/viljapuud/ounapuud/ounapuu-antonovka-150-80100911>

Harilik hobukastan *Aesculus hippocastanum*

<https://juhanipuukool.ee/est/harilik-hobukastan>

Magus kirsipuu *Prunus avium* 'Sweetheart'

<https://juhanipuukool.ee/est/magus-kirsipuu-sweetheart>

Aed-ploomipuu *Prunus domestica* 'Emma Leppermann'

<https://juhanipuukool.ee/est/aed-ploomipuu-emma-leppermann>

Aed-karusmari *Ribes uva-crispa* 'Pax'

<https://juhanipuukool.ee/est/aed-karusmari-pax-20-40-80501190>

Jaapani ebaküdoonia *Chaenomeles japonica* 'Rondo'

<https://juhanipuukool.ee/est/jaapani-ebakudoonia-rondo>

Maketi pildid

Graafilise materjali loetelu

Dendroloogilise inventuur 1:1000

Asendiplaaniline lahendus 1:1000

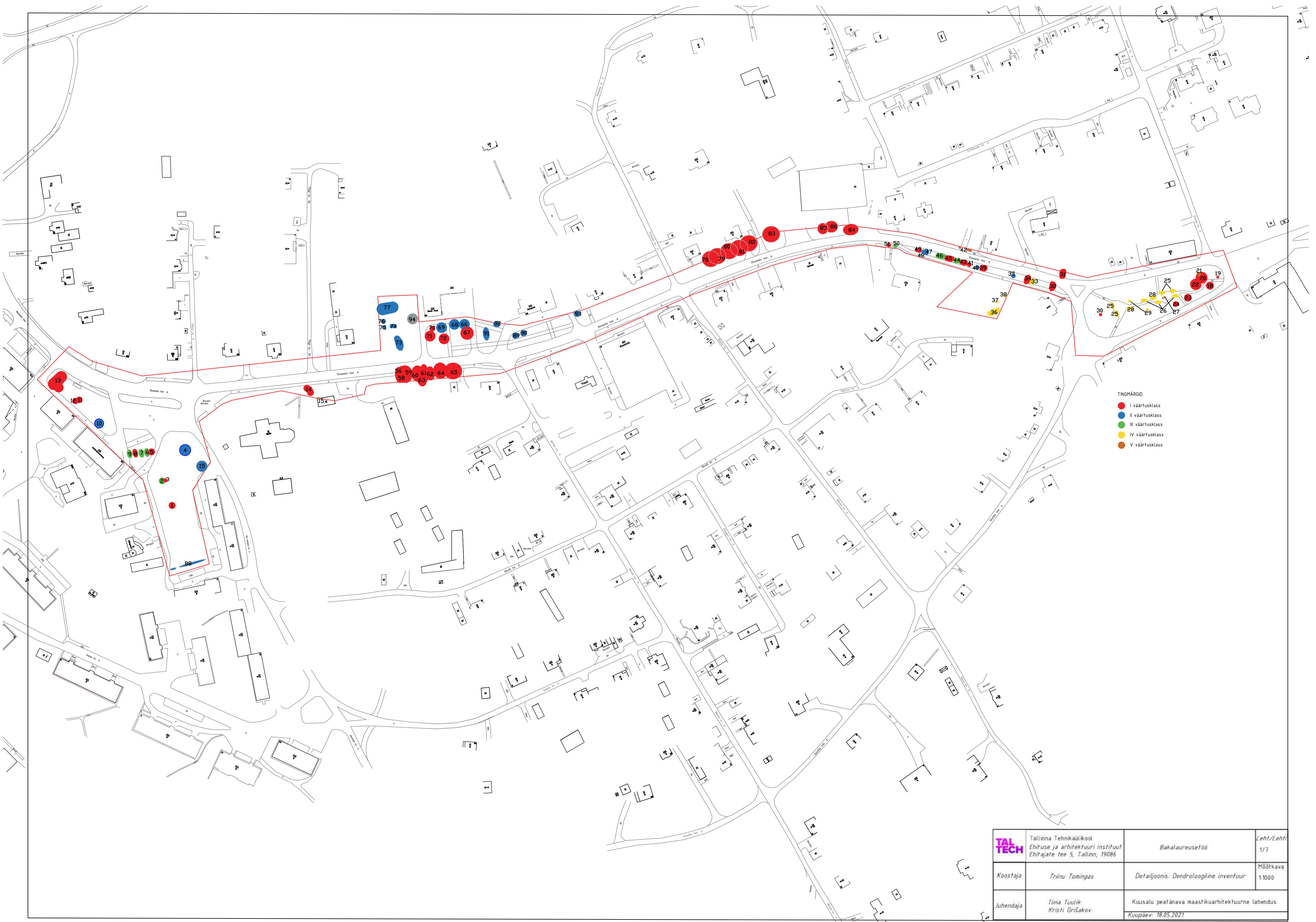
Kiriku esine ja mänguväljak 1:300

Kunstidekooli esine 1:100

Virgestusala ja keskväljak 1:300

Läbilõige tänavast 1:50

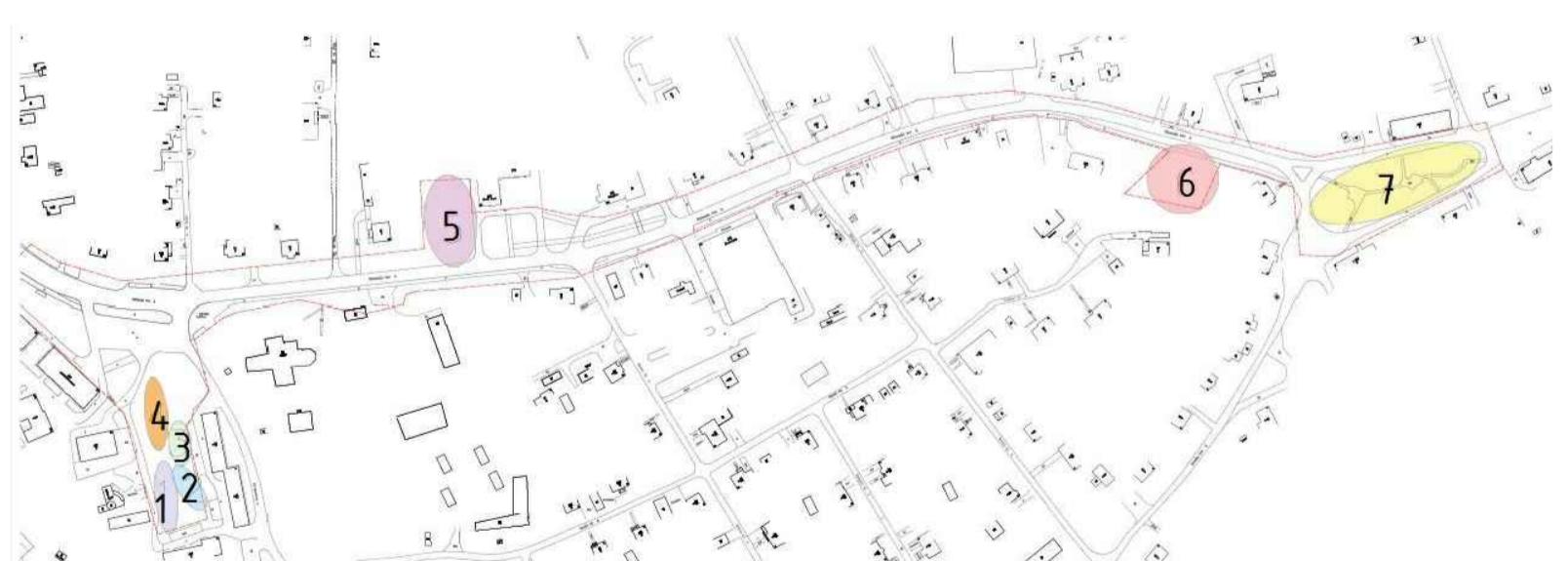
Kiik 1:20

TSONEERING

- 4-8 mänguvahendid
- 1-4 mänguvahendid
- 8 ja vanematele mänguvahendid
- Olemiseala
- Kunstidekooli esine
- Virgestusala
- Keskväljak

TAL TECH	Tallinna Tehnikakool Ehituse ja arhitektuuri instituut Ehitajate tee 5, Tallinn, 19086	Bakalaureusetöö	Leht/Leht
Koostaja	Triinu Tomingas	Detaileeritud: Asendiplaaniline lahendus	2/3
Juhendaja	Tiina Tuulik Kristi Grisakov	Kuusalu peatänava maastikuarhitektuurne lahendus	Mõõtkava

Kuupäev: 18.05.2021

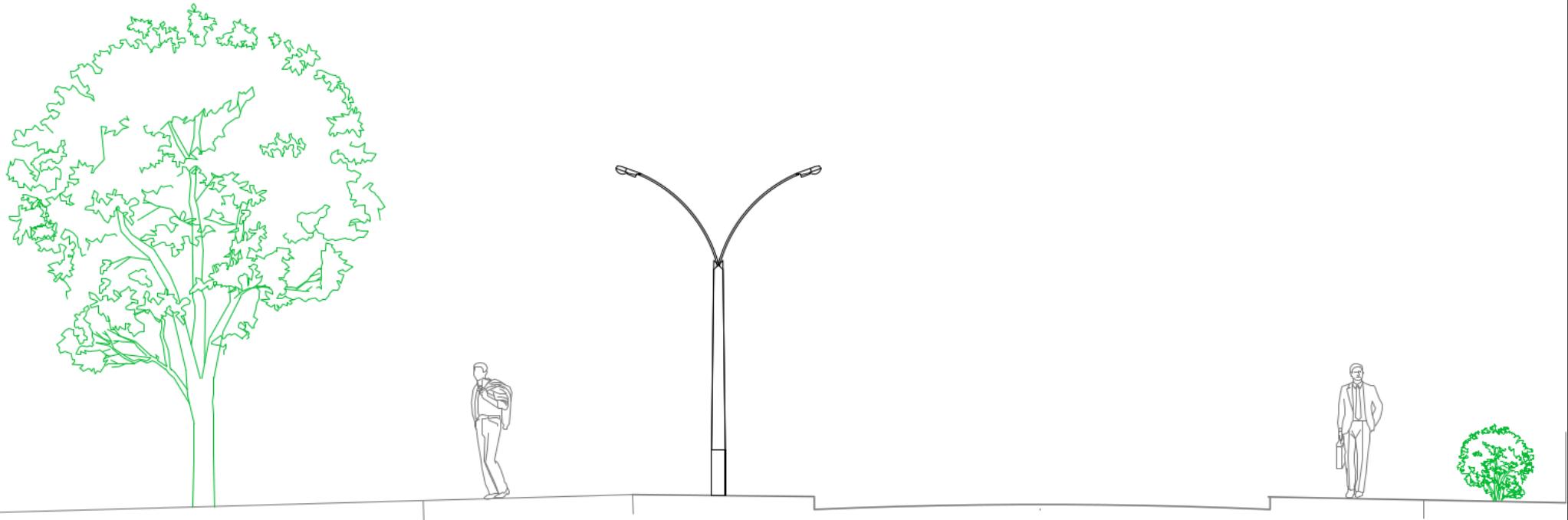
TINGMÄRGID	
1	Harilik hobukastan
2	Hapu kirsipuu „Novela”
3	Magus kirsipuu „Sweetheart”
4	Aed-õunapuu „Antonovka”
5	Aed-ploomipuu „Emma Leppermann”
6	Põõsasmaran „Lovely Pink”
7	Harilik sirel
8	Tume-aaroonia „Autumn Magic”
9	Aed-karusmari „Pax”
10	Jaapani ebaküdoonia „Rondo”

TINGMÄRGID	
●	Autotee
●	Kõnnitee
●	Murualal
●	Ol.ol puu või põõsaala
●	Kummikatend
—	Pink
→	Valgusti
●	Valgusti
	Jalgratta hoidja
○	Prügikast
□	Lamamistool
■	Kiik
●	Põõsas
●	Puu
■	Küüditanute mälestusmärk
—	Projektala piir

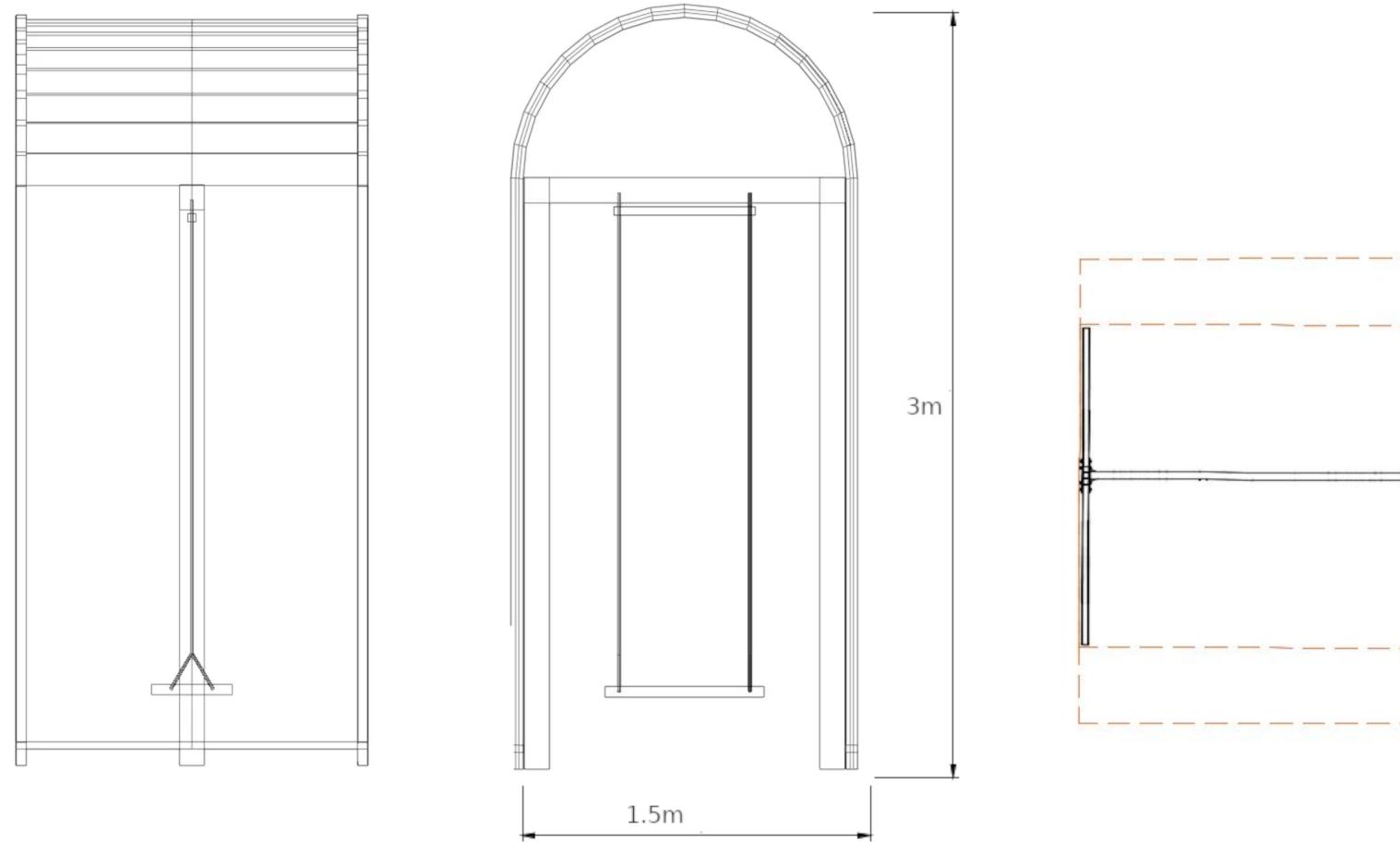

TAL TECH	Tallinna Tehnikaülikool Ehituse ja arhitektuuri instituut Ehitajate tee 5, Tallinn, 19086	Bakalaureusetöö	Leht/Lehti 6/7
Koostaja	Triinu Tomingas	Detailjoonis: Läbilõige tänavast	Mõõtkava 1:50
Juhendaja	Tiina Tuulik Kristi Grisakov	Kuusalu peatänava maastikuarhitektuurne lahendus	Kuupäev: 18.05.2021

Kiige konstruktsioon on terasest, kaareosa materjal on süsinik-klaaskiudkomposiitmaterjalist.

TAL TECH	Tallinna Tehnikakool Ehituse ja arhitektuuri instituut Ehitajate tee 5, Tallinn, 19086	Bakalaureuse töö	Leht/Lehti 7/7
Koostaja	Triinu Tomingas	Detailjoonis: Kiik	Mõõtkava 1:20
Juhendaja	Tiina Tuulik Kristi Grišakov	Kuusalu peatänava maastikuarhitektuurne lahendus	Kuupäev: 18.05.2021